

Izhaja vsak četrtlet in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrt leta 8 D. Izven Jugoslavije 64 D. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se do pošilja do odpre. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v goiovinu.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratom po dogovoru. Za večkratne oglase primerem popust. Nezaprte reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

40. številka.

Maribor, dne 7. oktobra 1926.

60. letnik.

Vera in politika.

Govor poslanca dr. Hohnjeca na taboru mož in mladencev na Velesovem pri Kranju 3. oktobra 1926.

Ali sta vera in politika v zvezi med seboj? Na to vprašanje dajejo odgovor protivniki vere in cerkve.

Ruski boljševiki so Boga zdekretirali s sveta ter proglasili brezboštvo za poglavitno vladno in upravno načelo. Brezbožni materializem je v Rusiji oficijelni svetovni nazor, ki daje glavne smernice za državno politiko, za gospodarstvo, kulturo in prosveto.

Mehikanski framasoni in socialisti, ki sedaj imajo mehikansko državo v svojih rokah, so stvorili, odnosno obnovili zakone, s kojimi se cerkev popolnoma podjarmiljuje državi. Pefindevedesetim procentom vernega ljudstva usiljujejo obvezno brezversko državno šolo. Katoliški cerkvi so odvzeli in zaprli ne samo vse zasebne verske šole, marveč tudi hiše božje. Cerkev in vera je za njihovo politiko predmet, in to predmet pritiska, preganjanja in zatiranja.

Framasonstvo je tajna organizacija, ki pred nepoučeno javnostjo povdarja svoj nepolitični, zgolj človekoljubni, filozofski in napredni značaj ter kot svoj cilj razglašča duševno in socialno poboljšanje človeštva. V resnici pa je to eminentno politična ustanova, ki hrepeni po nadvladi nad ljudmi, nad državami in vsem svetom. Njena politična ost je predvsem obrnjena proti katoliški cerkvi. Njene glavne težnje so koncentrirane okoli tega, da cerkev izrine iz javnega življenja ter ji po poedinih državah prepereči pot do zakonodaje. Po spričevanju zgodovine je framasonstvo pri vseh protiverskih in proficerkvenih podvzetjih in ukrepih bilo gonilni in vodilni činitelj.

Francosko framasonstvo je na svojem občnem zboru leta 1902 pozdravilo Combesovo ministrstvo, v katerem sta izmed 12 ministrov bila samo 2 neframasona, s temi-le besedami: »Velika loža Francije čestita ministrskemu predsedniku Combesu in njegovi vladi k odločni republikanski politiki ter ga poziva, naj z največjo energijo vztraja v svoji borbi proti klerikalizmu v vseh oblikah.« In Combes je vztrajal, dokler ni s pomočjo framasonske lože zatrl vseh zasebnih verskih šol, upeljal državni monopol brezverske lajične šole, raztrgal konkordat ter izvedel popolno ločitev države od cerkve in s tem združeno podjarmljenje cerkve. Kakor je loža v svojem glavnem poročilu istega leta (1902) izjavila, je njen končni cilj, s prosvetljevanjem in razkristjanjenjem ženskega spola in delovnega ljudstva doseči propad rimskega papeštva.

Razumljivo je samo po sebi, da framasonstvo postopa previdno ter po lokalnih potrebah tudi zakriva svoje končne cilje. Podobno je rastlini-ovijavki, ki se oprime močnega drevesa. Izpočetka je neznatna, da se ob krepkem drevesu komaj opazi, vendar pa iz njega črpa in sesa življenjski sok. Čez nekaj časa se je ovila okoli vsega drevesa, prepletla njegove veje, štrli čez njegov vrh ter ne pripušča k njemu ne svetlobe ne zraka. Tako začne drevo pešati in bolehati in njegovo deblo trohneti, dokler ga močan

veter ne podere. Zdaj se na trohnobi svojega dobrotnika rastlina-zajedavka še le razraste v vsej bohotnosti.

Framasonstvo se udomačuje tudi v naši državi. Dokaz zato je občni zbor vesoljnega framasonstva v Beogradu v septembru tega leta. Odelo se je kajpada s plaščem človečnosti in miroljubja, da s to kuliso zakrije svoje prave težnje.

Kakšne pa so te težnje, dokazujejo stranke in časopisi, ki so prošinjeni njegovega duha. Ta duh narekuje in razpihuje borbo za lajično šolo, t. j. za šolo brez duhovnika in vere, borbo za civilni zakon, t. j. za necerkveno zakonsko zvezo med kristjani, borbo za ločitev države od cerkve, t. j. za podjarmljenje cerkve državi.

Ta duh je v naši državi že pred leti započel borbo, ki traja z ojačeno silo naprej. Trudi se pri nas ustvariti skupno fronto z onim duhom bizantinizma, ki je lasten grški cerkvi ter nikakor ne pozna cerkvene svobode, marveč smatra cerkev kot državno ustanovo, v vsem odvisno od državne vlasti.

Takšen je odgovor, ki ga dajejo nasprotniki na vprašanje, ali ima vera s politiko kaj opraviti. Z besedami to zvezo ponajveč zanikujejo, s svojimi deli pa jo potrjujejo. Oni izrabljajo politično moč, ki je v njihovih rokah, ter uporabljajo vsa politična sredstva, ki so jim na razpolago, da škodujejo cerkvi, izpodbijajo njene pravice ter zmanjšujejo in pokončujejo njen upliv na javno življenje.

Tako nas postopanje nasprotnikov vere in cerkve uči, kako ozka vez je med vero in politiko. Že iz te ugotovitve sledi, kako neistinita in smešna je trditev, da vera in politika nimata ničesar drugo z drugo opraviti.

Protiverske stranke izrabljajo politiko proti veri in v škodo cerkve. Nam pa kot vernim in doslednim kristjanom pripada dolžnost, da uredimo razmerje med vero in politiko v tem smislu, da ustvarimo sklad med političnimi načeli in dejanji in med moralnimi predpisi naše cerkve. Nikdar ne smemo pritrčiti zmotnemu mnenju, da je dvojna morala: ena za zasebno življenje, druga za javno življenje. Za vsa dejanja človekova velja ista morala, isti moralni predpisi, ki jih človek spoznava bodisi z naravnim lučjo razuma, bodisi v nadnaravnih svetlobi razodetja in ki urejujejo odnose človeka do Boga, do sebe in do bližnjega torej tudi do države, ki se potemtakem tudi od politike ne dado ločiti. V tem oziru je vredno zabeležiti besede Napoleona I., ki je 5. junija 1808 rekel v Milanu: »Nobena družba ne more obstati brez morale, morale pa ni brez religije. In zato daje samo religija državi trdno in trajno oporo.«

Ako povdarjamo harmonijo (skladno vez) med vero in politiko, nočemo s tem trditi, da je treba vsa politična vprašanja presmatrati v luči vere. Je mnogo političnih zadev, ki se po cerkvenih načelih ne dado urediti, ker ne spadajo na versko polje.

Kmet svojega polja ne obdeluje samo po katekizmu. Ako bi to hotel storiti, bi bil smešen. Katekizem ne uči, kako je treba zemljo orati, gnojiti, sejati itd. To uči razum in izkustvo. Iz tega pa ne sledi, da je katekizem ne-

potreben. On uči kmeta, da po nedeljah in prazni' h ne sme zemlje obdelovati, da ne sme stopiti na tujo zemljo ter si jo lastiti, da se med delom ne sme dati zapeljati k jezi in preklinjanju, da se pri svojem delu mora dati voditi o ljubezni do Boga, sebe in bližnjega, da mora pri prodaji svojih pridelkov postopati pravično in pošteno. Kakor bi torej bilo nespametno, ako bi se samo dal voditi od katekizma, tako bi bilo krivo in slabo, ako bi pri svojem delu popolnoma zanemarjal verske resnice.

Slično je z državo in politiko. Kristus ni zato prišel na svet, da nas uči nauk o državi, politiki, narodnem gospodarstvu itd. Zato ima človek luč svojega razuma. Brez božjega razodetja moremo spoznati, odkod in kaj je država, kakšen je njen namen, kaj ta namen pospešuje, ali mu škodi. Iz tega pa ne sledi, da se državniku in politiku ni treba nič ozirati na vero in njen nauk. Vera uči, da država ni sama sebi namen, marveč da je sredstvo, ki ima služiti človeku pri dosegu njegovega končnega nadnaravnega namena. Vera potrjuje to, kar že uči razum, da je namreč državna avtoriteta in oblast dana njenim imejiteljem ne za lastno korist, ampak v blagor državljanov ter da so pred svojo vestjo in Bogom odgovorni za to, kako jo uporabljajo. Ker je morala prava in trdna podlaga države, morale pa ni brez religije, mora država ono ustanovo, kateri po božji volji pripadajo verske in moralne zadeve, t. j. cerkev, priznati, v njenih pravicah braniti, jo podpirati ter oskrbeti možnosti, da se uveljavijo in izvršijo tisti cerkveni nauki in predpisi, ki zadevajo državno področje, zlasti kar se tiče šole in ljudske vzgoje, zakonske zveze med kristjani in pravice krščanske familije.

Kar velja za poedine politike, velja tudi in še bolj za politične stranke. Stranke so instrument, so sredstvo za uresničenje političnih idej in dosego političnih ciljev. Poedinec tega ne more doseči, zato se mora z enakomisličmi združiti v akcijsko in bojno organizacijo.

Za kristjane, ki se zavedajo svoje vere, njenih dolžnosti in pravic, je prostor samo v strankah s krščanskim programom. Ako se pridružijo drugim strankam, ne ravnajo dosledno v smislu krščanstva. Take stranke niso cerkvene tvorbe, za koje bi cerkvena oblast bila odgovorna. Cerkvena oblast, osobito rimski papež, je večkrat odklonil in zavrnil istovetenje politične stranke s katoliško cerkvijo.

Politične stranke so avtonomne politične tvorbe, ki so v zgolj političnih vprašanjih (kakor n. pr. v vprašanjih vladavinske oblike in notranje državne ureditve, v vprašanjih zunanje politike, v davčnem vprašanju, v vprašanju vojaštva, policije itd.) popolnoma neodvisne. V tem oziru je dobro spomeniti dogodek iz zgodovine nemškega centra, torej ene izmed najboljših krščanskih strank na svetu. Ko je l. 1887 po naklepu nemškega kanclerja Bismarcka kardinal Jacobini centru izjavil željo papeža Leona XIII., naj bi centrum v parlamentu pritrčil septemnatu (sedemletni veljavi vojaške postave), je pl. Frankenstein sporazumno z voditeljem Windthorstom odgovoril: »Ni mi treba poudariti, da se je centrum vedno smatral

Sokol je zmajal z glavo in namignil Dunkanu, naj gre za njim na kraj, kamor ni segal ognja žar. Tu je dolgo in pazno poslušal. A ničesar ni bilo več slišati. Nazadnje je šepnil:

»Poklicati morava Unkasa. On ima indijanske čute in sliši, česar mi ne moremo.«

Zaskovikal je kakor sova, mladi Indijanec, ki je tiho govoril z očetom, pa je planil pokoncu. Pogledal je proti črnim gričem, kot bi hotel določiti, odkod prihaja glas. Lovec je zopet zaskovikal, in zdaj je videl Heyward, kako se je Unkas počasi bližal kraju, kjer sta stala. Komaj je bil slišal, za kaj gre in kaj Sokol hoče od njega, se je podolgem ulegel v travo in je trenotek nato že izgubil Heywardu izpred oči.

»Kaj se je zgodilo z Unkasom?« je strmeč vprašal Heyward.

»Tiho govorite! Ne vem, če kdo ne posluša, in Mingi slišijo dobro. Unkas se je po travi splazil v ravnino. Ako tam naleti na kakega lopova, mu že pokaže, kdo je.«

»Če je že res kateri v bližini, bi bilo pač prav, da posvarimo Čingagoka. Ogenj ga tako svetlo obseva, da ga lahko zadene puščica ali krogla.«

»Prav ste povedali«, je rekel lovec in izražal pri tem nenavadno nemirnost. »A kaj naj storiva? Če se le premakneva, se lahko izdava. Napadejo naju lahko, predno se pripraviva za obrambo. Moj klic, ki je bil namenjen Unkasu, ga je opozoril, da je nevarnost v bližini. Zdaj mu naznanim, da Mingi stikajo tod okrog. Potem mu bo že indijanska čud rekla, kaj naj stori.«

Lovce je prste položil na usta in zasikal, da se je Dunkan zdrznil, misleč, da je zasikala kača. Čingagok si je

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

17

Ni trajalo dolgo, da sta Indijanca, ki sta bila odšla naprej, posebno pazljivo gledala v tla. Sokol je pohitel k njima in veselo vzkliknil: »No, poglejte, saj imamo tu tudi tiste čudne konje, ki stopajo z obema nogama na eni strani naenkrat. Zdaj ni nobene skrivnosti več, vse je jasno, kot severna zvezda o polnoči. Tam so bili konji ob drevo privezani in tu je pot, ki pelje na sever proti Kanadi.«

»O Elizi pa še ni nobene sledi?« je nemiren vprašal Heyward.

Ta hip je prinesel Unkas nekaj svetlega, kar je bil našel v travi. Heyward je takoj spoznal medaljon, ki ga je Eliza nosila okrog vratu, hlastno segel po njem, ga skrnil na prsih ter rekel:

»Ne obotavljajmo se več. Pot je dolga — kar naprej!«

»Le počasi«, je odgovoril Sokol, »saj nismo na lovu za vevericami. Na pot gremo, ki utegne trajati noči in dneve. Brodili bomo po pustinji, kamor redko kdaj stopi človeška noga. Indijanec se nikdar ne poda na tako nevarno pot, predno ni ob posvetovalnem ognju pokadil pipe tobaka. Tudi meni se zdi ta običaj prav dober. Zato pojdemo nazaj in si zakurimo v trdnjavskih razvalinah. Jutri zjutraj pojdemo potem čili na delo kot možje, ne pa kot klepetave ženske ali nestrpljivi otroci.«

Sokol je rekel to tako odločno, da si Heyward ni upal ugovarjati. Munro se je bil zopet udal popolni brezbriz-

nosti, iz katere bi ga bila mogla vzdramiti samo kaka razburljiva novica. Heyward je torej starega vojaka prijel pod pazduho in sledil Sokolu in Mohikancema proti trdnjavi.

Večerne sence so se že bile spustile na zemljo, ko je prišla družba v razvaline Viljem-Henrika. Lovce in njegova tovariša so takoj pričeli pripravljati za prenočišče. Nekaj starih tramov so naslonili ob okajeni zid, Unkas je pregrajal pokril z vejevjem, potem pa je Heywardu namignil, češ, da je delo dokončano. Zdaj je bila prva Dunkanova skrb, da je s prijaznimi besedami preprosil Munra, da je legel k počitku.

On pa je z drugimi pod milim nebom napravil ogenj, kjer so povečerjali medvedjo pečenko ter si zapalili pipe. Čez nekaj časa je Heyward, ves nemiren od skrbi, vstal in se šel sprehajati po ravnini. Ko je prišel do skupine dreves, se mu je naenkrat zazdelo, da sliši čuden šum. Pohitel je nazaj k prijateljem in pozval Sokola, naj gre z njim na mali griček, kjer je bilo laže slišati nepoznane glasove.

Sokol je takoj zgrabil za puško in šel za njim. Ko sta prišla na griček, je poslušal, a vse je bilo zopet tiho.

»Kaj naj bi to bilo?« je tiho vprašal Heyward, kakor bi bil sovražnik že blizu.

»Ne vem. V vojski Indijanec malokdaj spi. Morda je ostal tu kak Huronec, ki bi rad plenil.«

»Tiho! — Ali slišite? Zopet se je zganilo.«

»Res je, slišal sem nekaj. Kadar je hrane v izobilju, postane volk prav tako prdrzen, kakor takrat, kadar je je premalo«, je rekel gozdnik malomarno. »Ljudi ni blizu — strahov ni, torej —. Čuj, to pa ni bil voljši glas.«

za srečnega, ako je izvršil navodila Sv. Stolice, če je šlo za cerkvene zadeve. Toda že l. 1880 sem si dovolil opozoriti na to, da je centru nemogoče izvršiti direktive, ki so dane za necerkvene zakone. Papež Leon XIII. ni dal direktive, ne predpisa, marveč je samo izrazil željo. Centrum pa je izpolnitev te želje spoštljivo, a odločno odklonil.

Naša stranka je stranka krščanske svobode. In ravno ta svoboda nam narekuje ter nas navdušuje, da podpiramo cerkvene predstojnike, rimskega papeža in naše škofo v borbi za katoliške ideale in za pravice cerkve in krščanskega ljudstva. Ta borba je plemenita in narekovana od globoke zavesti stanovske dolžnosti. Nasprotniki pa tako delovanje in potegovanje papeža in škofov razkričujejo kot politično ter ga skušajo pred državo diskreditirati z žigom klerikalizma. Ko je ljubljanski škof dr. Jeglič storil to, kar je njegova dolžnost kot pastirja duš, da je namreč obsodil pisavo »Domovine« kot nekrščansko in proticerkveno ter vernikom odsvetoval čitanje tega lista, so ga nasprotniki ožigosali kot klerikalnega agitatorja ter se zahtevali po pomoč k ministru vere. Sugerirali so mu, da je ljubljanski škof kršil čl. 12 naše ustave, in pravoslavni minister, ki ne pozna visokega poklica katoliške cerkve niti naloge in odgovornosti katoliškega škofa, jim je nasedel ter obsodil škofovo postopanje kot »stranpot strankarske politike«. Mi pa kličemo ljubljanskemu škofu: »G. škof, Vi ste na pravi poti obrambe naših verskih svetinj in pravic in naše ljudstvo Vam sledi s hvaležnostjo in z zaupanjem!«

Za obrambo verskih svetinj našega ljudstva se je naša stranka vedno potegovala ter se bo tudi v bodoče. Ona je bila ter tudi bo v prihodnje prvobornilca za krščansko šolo, za pravice staršev in katoliške cerkve na vzgojo otrok in mladine. Ona je vedno stala na braniku za fundament krščanske familije, za zakramentalno zakonsko zvezo. Ako branimo verske svetinje našega ljudstva, hočemo s tem ohraniti to, kar je bistveni del slovenske individualnosti.

Zakaj nimamo jesenskih šolskih počitnic?

Pri nas na Štajerskem so že od nekdaj bile v navadi jesenske šolske počitnice. To je bilo dobro za kmeta, da je dobil pastirja in pobiralec sadja in grozdja. Dobro je pa to bilo tudi za siromašne otroke, ker so si pri kmetu zaslužili zimsko oblečko in obuvalo.

Odpravile so se jesenske počitnice tedaj, ko je bil prvak liberalcev ali samostalnih demokratov Žerjavov in Pivkov komandant Pribičević minister za šolstvo. Liberalni učitelji so hoteli imeti poletne počitnice in ustregel jim je. Naš minister za šolstvo dr. Korošec je leta 1924 dovolil delne jesenske počitnice, a ko je za njim prišel Pribičević, jih je zopet odpravil. Tudi Radič ni maral nič slišati o jesenskih, temveč je bil za poletne počitnice.

Tako stoji ta stvar. O tem ne bi obširno pisali, ali ker je Žerjav-Pivkova »Domovina« v številki 33 pisala, da kmetje ne marajo jesenskih počitnic, moramo to ljudem raztolmačiti, da bodo videli, kako so liberalci proti kmetu.

»Domovina« piše: »Slovenski Gospodar« od 9. sept. zopet vnaša starše in občine za jesenske šolske počitnice na kmetih. Dokazuje na vse mile viže, da potrebujemo otroke jeseni bolj doma, kakor po leti. Ljubi »Slov. Gospodar«, ne boš nas!

Kakšen pa si ti kmet in koliko imaš šoloobveznih otrok... »Domovina« torej odločno piše proti jesenskim počitnicam in se norčuje iz kmeta, ki jih zahteva. Pravi, da bi naj bile jesenske počitnice samo tedaj, kadar so poplave in kadar je sadje. O jesenski paši, ki je vsako leto potrebna, pa ne črhne niti besedice.

Vidi se, da je v »Domovino« napisal članek proti jesenskim počitnicam kak liberalni Pivkov učitelj. Čudimo se, kako more sploh kak zaveden kmet še dovoliti, da za-

haja tak list, kot je Žerjav-Pivkova »Domovina«, v kmetko hišo! Tu imate kmetje in viničarji jasen dokaz, da »Domovina« ne piše za kmeta, viničarja in delavca, ampak za liberalno gospodo.

Kdor ni slep, naj spregleda!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Pašič preide v ofenzivo. Ker bo v kratkem redno zasedanje narodne skupščine, je treba hiteti tudi Pašiču, da pride že preje do moči. Zato je napovedal, da bo sklical zbor radikalne stranke. Na tem zboru bo zopet dobil on zaupanje celotne radikalne stranke, razni odpadniki pa se bodo v stranko povrnili. Stranka bo stopila tudi na bolj so cjalna tla in bo privzela nekatera načela socijaldemokratov v Nemčiji in njihovega voditelja Marksa. Po tej notranji ureditvi stranke same, pravi Pašič, pa bo šel v vlado in sicer le z eno stranko, a ne z Radičevci, ter potem, ko bo na vladi, takoj povzročil nove volitve. V koliko pa se bo Pašiču njegov načrt posrečil, bomo še ta mesec videli.

Demokratska zajednica, to so Davidovičevci in Spahovci, se je zadnji čas pokazala naklonjeno rešiti vladine kroge na ta način, da podpre sedanjo vlado Uzunovičevu in sodeluje z Radičem. Vodja te nove skupine Voja Marinkovič je bil v Parizu pri kralju v avdienci.

Kralj in kraljica sta se vrnila pretekle dni za nekaj časa v Beograd, a od tam gresta v južno Srbijo.

Boj za stanovanjski zakon v narodni skupščini. Po mestih je veliko pomanjkanje stanovanj, ker se med vojsko in po vojski precej časa ni nič zidalo. Ob enem pa je spor glede najemnine stanovanj tako hud, da je bilo treba posebnega zakona, ki velja letos do 1. novembra, kateri je štiti najemnike. Narodna skupščina je izvolila poseben odbor, ki naj reši to vprašanje. V soboto, dne 2. oktobra, je bila v tej zadevi zelo viharna seja, ker je vladina večina sprejela v načrt, da 1. maja 1927 vsaka zaščita stanov. najemnikov preneha. Poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Gosar je zoper ta vladin načrt ostro nastopil, nakar so v znak protesta vsi poslanci opozicije zapustili sejo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Prijateljska pogodba med Francijo in našo državo se je sklenila pretekli teden v Parizu. Ker pa je naš zunanji minister v pogajanjih z Italijo, se vsebina te pogodbe še ne objavi.

Italijo ne čakajo lepi dnevi, če se pomisli, da se večkrat stepejo fašisti in redna vojska. Kadar bo odnehala močna roka Mussolinijeva, ne bo nihče mogel zabraniti spopada. Da zato Mussolinija bolj zavarujejo, upeljejo zopet smrtno kazen za zločine zoper kralja in Mussolinija.

Na Češkem imajo vladino krizo. Zdj upajo, da bodo sestavili vlado, v katero pojde tudi češka ljudska stranka, Slovaška ljudska stranka, ki se od prevrata sem dosledno bori za avtonomijo, ter češki in nemški kmetijski poslanci. Upati je, da bo ta vlada delazmožna.

Na Poljskem so pretekli teden dobili zopet novo vlado, ki jo je sestavil Pilsudski. Na Poljskem so bili katoliški cerkveni krogi tudi v državni politiki zelo vplivni in se je vsaka vlada ozirala na to, da je štiti pravice kat. Cerkev. Zdj pa so že začeli poskušati svobodomisleciti tudi na Poljskem, da utihotapijo protiverske zakone. Katoličani pa so odločno nastopili zoper ta poskus, vlada se je morala izmenjati in sedaj bodo nove volitve. Katoliški poljski narod bo pri tej priliki odločno zavrnil stranke, ki nastopajo proti katoliški Cerkvi in proti pravicam katoličanov.

V Rumuniji bo izprememba na kraljevem prestolu. Dosedanji prestolonaslednik se je najpopreje odpovedal vsem pravicam in odšel iz Rumunije. Potem je prišel nazaj, in sprejel zopet prestolonasledstvo. Zdj pa se pripravljajo na to, da bi sedanji kralj, njegov oče, odstopil in bi sin zakraljeval. Vso državno politiko v Rumuniji vodi kraljica mati.

Vse države Evrope — naj se združijo vsaj na nekaterih točkah skupnega gospodarskega in političnega življenja.

Mohikanec ni takoj odgovoril. Skrbno je pregledal žrjavico, v katero je namesto vanj zadela kroglja, potem pa je dvignil prst in rekel:

»Eden.«

»Saj sem si mislil«, je rekel Sokol in sedel poleg njegave. »Ker se je lahko skrivil v jezeru, predno je Unkas pomeril na njega, je brzkone odnesel pete in se bo zdaj bahal s svojim junaštvom.«

Naenkrat je zopet Unkas stal pred njimi. Kakor bi se nič ne bilo zgodilo, je tiho sedel k ognju. Heyward je strmeč opazoval to čudno vedenje. Skoro se mu je zdelo, da imajo ti trije gozdniki skrivna znamenja, po katerih se razumejo med sabo.

»Kaj pa se je zgodilo z našim sovražnikom, Unkas?« je vprašal. »Slišali smo tvojo puško in smo mislili, da je pač nisi sprožil zaman.«

Mladi glavlar je molče odgrnil svojo lovsko torbo in pokazal krvavi skalp, ki ga je nosil za pasom kot znamenje zmage. Čingagok ga je potipal in ga pazljivo ogledal. Z zaničevanjem in mrzno ga je potem izpustil in vzkliknil: »Mingo!«

Kakor da se nič ni zgodilo, je Sokol odložil orožje in tudi Indijanca sta pokazala, da se ne bojita več za svojo varnost. Heyward pa je odšel na stražo, ker se je še vedno bal novega napada.

Čingagok je zapalil pipo. Parkrat je potegnil iz nje, potem pa jo je dal lovcu, ki je tudi storil tako in jo dal naprej Unkasu. Tako je šla pipa med globokim molkom trikrat okrog, predno je kdo odprl usta za besedo. Nazadnje pa je Čingagok kot najstarejši in najveljavnejši poprijel besedo in nakratko povedal, za kaj gre. Lovec je

nja. Da bi se ta pametna misel mogla čimbolj zanesti v javnost, imajo ta teden posebno zborovanje na Dunaju. Besede so lepe, a kaj, ko jih oni, ki imajo moč v rokah, ne poslušajo.

Veličasten shod dr. Korošca v Brežicah.

Ob najlepšem vremenu in mnogobrojni udeležbi se je vršil zadnji nedeljo, dne 3. t. m., shod dr. Korošca v Brežicah. Prvotno je bilo določeno, da se vrši shod na vrtu in dvorišču Narodnega doma, a ker je SKS hotela izrabiti nas kot zase, se z njim okoristiti in naš shod onemogočiti, se je shod vršil na obširnem dvorišču gostilne Druškovič. Veliko dvorišče je bilo polno zavednih zborovalcev iz vsega Posavja, to in onstran Save, ki so pazljivo sledili govoru voditelja slovenskega naroda in mu ponovno navdušeno pritrjevali.

Shod je vodil načelnik okrajne organizacije SLS v Brežicah, g. Franc Podvinski iz Pišec. Govor dr. Korošca. priobčimo prihodnjic.

Med zborovanjem so prišli na shod samostojni kmetijci in radičevci, ki so za pol ure prej sklicali svoj shodič v Narodni dom, tam hujskali proti SLS in sklenili, da pridejo na naš shod. Mislili so, da pridejo na svoj račun in napravijo zmed, toda so se prav temeljito zmotili. Zborovalci je bilo polno, zborovalci navdušeni in zavidljivi v govor dr. Korošca. Veličastno zborovanje je samostojne in radičevce tako potlačilo, da so si upali izpustiti le par medklicev, dobili so pa vselej tak odgovor, da so postali vedno krotkejši.

Po našem zborovanju sta skušala s svigli skozi lino naproti govorniškemu odru govoriti prevaljski okrajni ekonom Stoklas in mariborski dr. Novačan, a navdušeni zborovalci so ju preglasili z dolgotrajnimi vzkliki: Živio dr. Korošec!

Kaj je novega?

POPLAVE NA ŠTAJERSKEM.

Sedaj prihajajo podrobnejša poročila o škodi, katero je povzročila zadnja poplava v preteklem tednu. Na Kranjskem je pokrajino med Škofjo Loko in Ljubljano zadela poplava naravnost strašno. Cele vasi so uničene. Tudi na Štajerskem je bila poplava huda. Iz Celja poročajo, da je bil radi poplave, ki je v terek v teku 10 mesecev že petkrat ogrožala mesto Celje in okolico in prizadejala prebivalstvu ogromno škodo, v terek ves dan ukinjen šolski pouk na vseh šolah. K svojemu poročilu o tej poplavi dodajemo še, da je Hudinja, ki je zopet prekomerno narastla, napravila posebno trdki Majčič ogromno škodo. Hudinja si je namreč ravno pred mestnim mlinom vsled velikih vodnih mas napravila novo srugo in tako popolnoma obšla staro strugo, ob kateri je bila montirana vodna turbina, ki je sedaj na dosedanjem mestu brez pomena.

Tudi iz Rajhenburga nam poročajo, da je vremenska katastrofa v pondeljkovi noči tudi pri njih prišla do izraza. V temni noči je razgrajal vihar, treskalo in pokalo je, da se je vse treslo. Blisk za bliskom je odpiral dalje v daljavo blede pogled. Vsula se je ploha, ki je bila pomešana s točo. Šipa na oknih so se tresle groze in mnogo jih je celo pobilo. Sava je silno narastla in kmalu tu ni bil več mogoč prevoz broda. Hvala Fogu je nevihta kmalu polegla in nam še ni tako hutih posledic zapustila, kakor smo mislili v trenutku grozne nočne nevihte.

V Brežicah je Sava nagloma naraščala in dosegla 4 m nad normalo, ravnotako tudi Gabrnica. Nekatera bliše v vaseh Zverinjak, Trnje in Bokoček so bile dalje časa popolnoma odrezane od sveta in je voda deloma pritekla v hiše in gospodarska poslopja. Zlasti pa je vsa Vrbinja izgledala kakor velikansko morje. Voda sedaj, ko ne dežuje več, primeroma hitro odteka in pada.

Povodenj je obiskala tudi Sotelsko, Mislinjsko, Mežiško, Pesniško in Ščavnjsko dolino, da ne govorimo o številnih razlitih potokih v Slovenskih goricah, Halozah in drugod. Škoda je povsod znatna.

odgovoril, a prijatelj mu je ugovarjal. Unkas je spoštljivo molčal, dokler ga ni Sokol vprašal, kaj meni on.

Heyward, ki ni stal daleč odtod, je spoznal iz kretenj posameznih govornikov da sta oče in sin zagovarjala svoje mnenje, lovec pa s oje.

Slednjic sta se dala Indijanca pregovoriti, kar je bilo spoznati iz pritrjevalnih znamenj. Ne da bi še kaj rekel, se je nato Sokol ulegel poleg ugašajočega ognja in zatisnil oči, da bi zaspal.

Mohikanca pa sta porabila to priliko, da sta se posvetila drug drugemu. Čingagok je stresel s sebe resno, dostojanstveno držanje indijanskega poglavarja ter nežno in ljubeznivo govoril s svojim sinom. Z veseljem se je Unkas udal očetovi zaupljivosti. Kot godba so prijetno zvenele njih besede in postale včasih žensko mehke.

Pod vplivom teh naravnih čuvstev je s Čingagokovega obraza popolnoma izginil divji izraz. Tudi Unkas je poosno resnobo zamenjal z mehko razigranostjo.

Celo uro sta se tako pogovarjala. Nazadnje pa si je Čingagok glavo ovil z volneno ruto, ki jo je navadno nosil čez rame, ter se iztegnil, da bi zaspal. Unkas je takoj umolknil. Še enkrat je pobrskal žerjavico, da je grela očetove noge, potem pa si je tudi on poiskal vzglavja med razvalinami.

Z občudovanjem je sledil Heyward kretnjam teh treh gozdnikov. Ko jih je zdaj videl speče poleg ognja, zavedajoče se svoje varnosti, jih je posnel tudi on in kmalu so trdno spali vsi, ki so si bili poiskali zavetja med razvalinami Viljem-Henrika.

(Dalje prihodnjic.)

zamišljen glavo podpiral z roko. Ko je slišal čudno sikanje živali, po kateri je bil imenovan, se je vzravnal in se ozrl na vse strani. Ta nenadna, morda celo nehotna kretnja je bila edino znamenje začudenja ali nemira. Pustil je ležati puško, ki mu jo je bilo treba samo z roko prijeti, in tomahavk, ki si ga je bil zaradi varnosti zrahljal za pasom, je padel na tla. Potem je zopet sedel kot prej, samo da si je zdaj glavo podprl z drugo roko. Mirno in brezbrizno, kakor so navajeni samo Indijanci, je sedaj čakal, kaj bo.

»Le pogledite ga, vrlega vojščaka!« je pošepetal Sokol in Heywarda stisnil za roko. »Prav dobro ve, da bi en sam pogled, migljaj z roko sovražnika napravil nezaupnega in nam nakopal...«

Besedo mu je vzel blisk in pok puške. Tam, kamor je Heyward gledal strmeč in občudujoč, se je zrak napolnil z žarečimi iskrami. Ko je pogledal še enkrat, je bil Čingagok že izginil. Lovec je pripravil puško in nestrpno čakal trenutka, ko se pokaže sovražnik. A vse je kazalo, da je napad pri kraju, je tolpa volkov je preplašena dirjala mimo. Čez nekaj mučnih minut je bilo naenkrat slišati kakor pljusk v vodo in takoj nato drugi strel.

»To je bil Unkas!« je rekel gozdnik. »Pok njegove puške poznam, kakor pozna oče glas svojega otroka. Saj sem jo sam rabil, predno sem to-le dobil.«

»A kaj pomeni vse to?« je vzkliknil Heyward. »Vse kaže, da smo obkoljeni od sovražnikov.«

Ta hip se je Čingagok zopet pokazal v svetlobi ter sedel na prejšnje mesto, kakor bi se nič ne bilo zgodilo. Lovec je stopil k njemu in rekel:

»Kako je, Kača? Ali nas res zasledujejo Mingo, ali pa je samo eden izmed zaostalih, ki tu išče plena in skalpov?«

Samomor radi odpustitve iz službe. V soboto zjutraj so našli ljudje na Pobrežju pri Mariboru, ob občinski meji proti Mariboru, na produ ob Dravi, moško truplo. Domačini so ugotovili, da je mrtvec 32letni Trobenta Jožef, železničar, stanujoč na Pobreški cesti 42. Okoli ust je bil ves ožgan. Zdravnik dr. Zorjan je ugotovil, da se je nesrečnik zastrupil. Pri njem niso našli ničesar, kar bi dalo sklepe na vzrok samomora. Sorodniki in njegovi znanci pa so izjavili, da je pokojnik že večkrat izjavil, da se bo usmrtil, ker je bil radi malomarnosti odpuščen iz službe.

Redek slučaj. Pri železniškem čuvaju Fr. Čretniku v Završah pri Grobelnem je krava povrgla tri teleta in sicer dva junčka in telico. Nesreča v sreči pa je bila, da je krava nekaj dni potem na enega teleta legla, tako da se je zadušila.

Neznana utopljenka v Muri. Dne 25. septembra so našli v kanalu Mure na grabljah turbine pri papirnici v Sladkem vrhu truplo neznanke žene. Utopljenka je stara okrog 60 let, slabotne postave, oblečena v modro obleko, ima črne lase in slabe zobe. Identitete niso mogli dognati. Osem dni prej, ko so našli truplo, so videli avstrijski pastirji iz občine Lichendorf, kako je na desnem bregu Mure skočila v vodo neka ženska, vpila na pomoč, nato pa izgnila v valovih. Skoro gotovo je bila to žena, katere truplo so našli na turbinskih grabljah v Sladkem vrhu.

Podtaknjen ogenj. V Černoslavcih pri Murski Soboti je pred nekaj dnevi izbruhnil okoli treh ponoči v gospod. poslopju Jožefa Titana ogenj, ki je vpepelil več poslopij in napravil okrog 300.000 dinarjev škode. Ogenj je bil brezdvomno podtaknjen, toda oblasti doslej še zastoj iščejo požigalca.

Smrt v Savi. Par ur pred grozno pondeljkovo nevihto je šla v Rajhenburgu neka nad 80 let stara ženska Bitančka proti Savi v bližini broda. Ni se ustrašila moči vode, ampak je skočila v deročne valove. V bližini gostilne »ob Savi« so utopljenko rešili iz valov, a je bila že mrtva. Truplo so spravili v mrtvašnico na Vidmu. Hitro je prišlo orožništvo iz Senovega, da se, če mogoče, ugotovi, kaj bi bilo utopljenko v tako visoki starosti pripravilo k nesrečnemu samomoru.

Velika žepna tatvina. Posesnik male hišice v Petelinovi vasi v Trbovljah g. Boh je prodal svojo hišico in sta se z ženo Marijo izselila v Savinjsko dolino, kjer poseduje žena malo posestvo. Na Zidanem mostu pa, ko je šla žena k postajni blagajni po vozni listek, ji je nekdo ukradel 100.000 kron. Žena, seveda vsa obupana, je alarmirala takoj navzoče orožništvo, in akoravno so ti prebrskali koldvor in preiskali vse potnike, denarja niso našli.

Kako daleč smo že prišli! Okrajni glavar Pinkava v Laškem se je s posebno okrožnico št. 862/1 z dne 12. avg. t. l. obrnil na podrejene krajne šolske svete v laškem okraju, da bi isti prispevali k nakupu pisalnega stroja za pisarno prosvetnega oddelka na sreskem poglavarstvu v Laškem. Okrožnica se glasi: »Vsem krajinim šolskim svetom! Pisarna tukajšnjega prosvetnega oddelka je še vedno brez razumnovalnega aparata in pisalnega stroja, ker ji nikakor ni bilo mogoče izposlovati kredita za nakup teh dveh nepotrebnih pisarniških potrebščin. Zadnje čase si je pomagala z razumnovalnim aparatom, ki ga je dal dobrohotno na razpolago tukajšnji okrajni zastop. Edini pisalni stroj pa se je, ker je celodnevno obremenjen z drugim nujnim delom splošnih referatov, mogel uporabljati le v izvenuradnih, t. j. večernih urah. Nabava pisalnega stroja je za prosvetni oddelk neodložljiva. V izogib zopetne uvedbe razpošiljanja okrožnic, odlokov in drugih naslovov, še več pa šolskim upraviteljem v originalu v svrhu prepisa in zastoja poslovanja, vabim naslov, da po možnosti prispeva k nakupu za prosvetni oddelk toliko potrebnega pisalnega stroja.« — Tako okrožnica okrajnega glavarja. V času, ko se pri nas gospodarji, ali bolje rečeno razspava 13 milijardni državni proračun, ko moraš na vsak kos papirja, ki ga rabiš, že pritisniti državni kolek, ko se nalaga davek na vsako majhno stvar prav po italijanskem vzorcu, pa pride državni uradnik pred avtonomno korporacijo s prošnjo, naj le ta pomaga k nakupu nepotrebnih sredstev za vzdrževanje pisarne državnega urada. Ne dolžimo tukaj g. okrajnega glavarja — če ne more dobiti od višjih oblasti potrebnega kredita, kriv je vsega tega za nas Slovence nesrečni režim, krive so gotove politične stranke, ki so pomagale spraviti vse dol po Savinji in Savi, gori iz Belgrada pa se najpotrebnejšega ne more dobiti, kar nam jasno priča predstoječa okrožnica glavarja v Laškem.

Naša društva.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 17. oktobra 1926, v prostorih gostilne g. Gačnika v Studencih, Dr. Krekova cesta 24 (poleg delavnice drž. železnice) veselico, združeno z vinsko trgatvijo, katere čisti dobiček je namenjen za zgradbo Katoliškega doma v Studencih. Najljubneje prosimo vsa bratska društva v Mariboru in okolici, da ta dan ne prirejajo nobenih veselice. Ker je Katoliški dom v Studencih nujno potreben, vabimo že danes vse naše prijatelje, da se te dobrodelne veselice udeležijo! Natančen spored veselice bomo objavili prihodnjik.

Ruše. Tukaj se je ustanovilo pred tremi meseci prepotrebno Prosvetno društvo. Ze kar ob rojstvu Prosvetnega društva, pri ustanovnem občnem zboru, je bilo zanimanje veliko ne samo d strani mladine, ampak tudi od strani starejših ljudi. Med zborovalci si opazil stare posestnike, trdne korenine našega mišljenja in prepričanja iz Smolnika, Ruš, Lobnice in Bezene. Takoj po občnem zboru se je oglasilo 32 članov, danes pa šteje društvo nad 60 članov in upamo, da se število v teku treh mesecev zviša na sto članov zaželjenega Prosvetnega društva, kojega namen in delovanje nam je v prekrasnih besedah pri ustanovnem občnem zboru razložil gospod profesor Prijatelj iz Maribora. Delovanje in napredek društva pa bodi temljoži, ko imamo krasne društvene prostore, novi oder, toda treba bo še marsikaj izpopolniti, dopolniti in preurediti ali to nas nič ne straši, saj imamo za seboj ljudi, ki nas gmotno podpirajo bodisi z lesom ali kar se rabi. Dne 10. oktobra priredi in uprizoni Prosvetno društvo v Rušah krasno igro »Mati«. Da bode uspeh tem večji, se dramatični odsek tembolj trudi, na dan glednice koroškega plebiscita dati priliko cenjenemu občinstvu, spoznati in ceniti ljubezen do domo-

Uboj. Dne 21. septembra so pri posestniku Francu Tratarju v Kostanjevici št. 6, občina St. Rupert, meli proso. Tega so se udeležili tudi razni fantje in dekleta, ki so po izvršenem delu odšli domov. Ostali pa so v hiši zgoraj navedenega nekateri fantje in domači. Okrog 1.30 ponoči, ko so začeli tudi ti zapuščati hišo in se zbirali zunaj za odhod, je nastal med njimi prepir, baje iz starega sovraštva, ki je vladalo med fanti vasi Gradišča in Jevševce, ki se je končal s pretepom s poleni. Pri tem je obeležal Ludovik Šivave, 24letni fant, delavec iz Strmeča, z najtežjimi poškodbami na glavi. Ko so domači začeli pretep, je pritekel gospodar mirit, toda moral se je umakniti, ker je bila nevarnost, da bo še on napaden. Glavni krivec je 21letni fant, osumljenih pa je še pet drugih, katere so odgnali v zapor okrajnega sodišča v Mokronogu, toda razen glavnega krivca so bili vsi izpuščeni. Ludovik Šivave je takoj po zadobljeni poškodbi padel v nezavest in je dne 22. m. m. ne da bi prišel k sebi, umrl. Dne 24. se je vršila raztelesitev. Pri tem se je dognalo, da je črepinja na več krajih prebita in bi fant, četudi bi ozdravil, ostal najbrže slaboumen. Bili so to seveda vse fantje, ki niso organizirani v nobenih prosvetnih društvih.

Trebušni tifus v Sloveniji se pojavlja letos, kakor poroča »Zdravje«, v velikem številu kot posledica trajnega deževja in poplav. V enem samem tednu prošlega meseca je bilo prijavljenih 64 slučajev tifusa v ljubljanski in mariborski oblasti.

Zračne bolnice v Nemčiji. V Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru v Nemčiji je bila te dni izdelana prva zračna ambulanca. Prostora ima za sedem oseb in vozi z veliko brzino. Notranjost letala je emajlirana, to pa radi večje snaznosti in lažjega desinficiranja. Ima dve kabini za težke poškodovance, štiri stole za bolnike in še prostora za dva bolniška strežnika. Zastopniki sovjetske vlade so napravili s tem letalom poskusne polete in za rusko državo upravo naročili šest takih letališč.

Čebele vzrok nezdge. Ko je neka gospa Briggs s svojo hčerko šofirala po okolici Londona, se je naenkrat vanjo zakadil roj čebel ter njo in hčerko tako zdelal, da v trenutku nista nič videli. Gospa je pri tem zgubila oblast nad avtomobilom ter zavozila v telefonski drog. Pri tem si je polomila več reber in na celem životu si je kožo odrgnila. Obe so takoj prepeljali v bolnico, kjer so se posebno za oči takoj zanimali specialisti.

Pravkar je izšel v zalogi Tiskarne sv. Cirila v Mariboru nov vozni red, veljaven od 1. oktobra 1926. Ker ima mnogo važnih sprememb, si istega takoj nabavite. Oblika je jako priročna ter stane samo Din. 150.

Vse potrebščine za jesen in zimo si nakupite najbolje in najceneje v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Velika izbira raznih štof. Zaloga vseh čevljarških potrebščin. Nakup jaje, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov vedno po najboljših dnevnih cenah. Prepričajte se! Oglejte si zalogo! 1399

Pisma iz domačih krajev.

Sv. Peter pri Mariboru. Na Malo Gospojnico so pri nas, kakor ste brali v časnikih, enemu spustili kri, da je umrl. Pisalo se je o fantovskem pretepu. Resnici na ljubo moramo popraviti, da so fantje prepustili vlogo pretepanja oženjenim dedcem, da ti ne bi prišli iz »grifa«. V pondeljek, 27. septembra so potegnili iz Drave utopljenko. Ker pa je pred dvema dnevoma odšla neka dekla iz Malečnika neznanu kam, so jo briteh butice takoj pogruntale češ, utopljenka ni nihče drugi, nego dotična dekla. Zakaj je skočila dekla v vodo, kdaj, kje, kako, čemu? Ni je bilo južne, da se ne bi pogovarjali o utopljenki. Komaj je naš grobar utopljenko zagrebel, pojavila se je dotična dekla v Malečniku. Ali je vstala od mrtvih? Ali straši? Grozno! Se nekaj. Ljudje so upravičeno nevoljni, da ima vojaštvo baš sedaj vaje po naših sadonosnikih in vinogradih. Prosimo več obzirnosti, kajti davke plačujemo mi. Naš gospod organist se je poročil v pondeljek, dne 4. oktobra v Svecini. Da bi bilo srečno!

Gornja Radgona. Od 2. do 4. oktobra smo obhajali svetoletno tridnevno pod vodstvom p. Ladislava iz Ptuja. Verniki so se pridno v obilnem številu udeleževali lepe pobožnosti. — Med gojence škofijskega bogoslovnega semenišča v Mariboru sta sprejeta iz naše župnije abiturijenta Anton Trstnjak iz Ivanjsevske vrha in Matija Trstnjak iz Ivanjseve. Tako imamo iz Petrovske fare v mariborskem bogoslovju tri gojence, v dijaškem semenišču pet dijakov in enega v Veržeju v zavodu Salezijancev. — Stavbeno delo nove občinske palače je prevzela gradbena družba »Slograd« iz Ljubljane. Zgradba je proračunana nad 1 milijon dinarjev. — V petek, dne 1. oktobra so se na Meleh stegli fantje. Ivan Štraki iz Črešnjecev je smrtno nevarno ranil 21 letnega

vine, maternega jezika in do rodne zemlje, ki je v igri »Mati« krasno opisana. Igra se vrši v nedeljo popoldne točno ob 4. uri. Nastopi tudi pevski in tamburaški zbor. Pristrčno vabljeni iz sednih vasi.

Slivnica. Skupna prireditelva hočkega prosvetnega okraja v Slivnici dne 3. oktobra je prav lepo uspela. Obširna dvorana je bila do zadnjega kotička polna, popolnoma razprodana. Prireditelji so bili zadovoljni z obiskom, udeleženci pa z vzporedom, oziroma z njegovim proizvajanjem. Združeni moški — ta je prav posebno ugajal — in mešani pevski zbor pod vodstvom gospoda organista Sterleta je s svojim lepim petjem vzbudil občudovanje, splošna sodba je bila, da kaj takega niso pričakovali od podeželskih zborov. Ganljivo je bilo, ko je z dvema pesmima nastopila družina Sterletova sama, žal, ker matere — izvrstne pevke, ki je meseca maja umrla, ni bilo več zraven. Poslušalcem je segel ta nastop v srce, kar je pokazalo mogočno ploskanje. Zelo je ugajala tudi igra »Dome« snov je vzeta prav iz kmečkega življenja; slivniški igralci pa so se dobro vživeli v vloge in nam preočili zanimivo snov izvrstno in s tem pokazali veliko požrtvovalnost in zmožnost. Vmes pa je svirala društvena godba na pihala iz Hoč lepe komade in tako izpopolnila vsopred in užitek te prireditve tudi od godbene strani. Dasi še je začetnica, vendar jo je spretnost kapelnika g. Sterleta in marljivih članov povzdignila do lepe dovršenosti. Ko je bil končan vsopred v Društvenem domu, se je na okusno okinčanem vrtu gospoda Lesjaka razvila prijetna zabava, pri kateri je neumorno nastopila godba, neutrudni licitatorji in vrle prodajalke pa s oskrbeli, da se je za nakup skupnega skioptikona tudi tukaj pridobila lepa svotica. Pripravljalni odbor izreka vsem sotrudnikom in gostom najiskrenejšo zahvalo za ves nemali trud, požrtvovalnost in naklonjenost.

Mladeniči, korajža velja! Gotovo še vsi veste za velik mladeniški shod, ki se vrši v nedeljo, 10. oktobra pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Popoldne zaloigra »V satanovih verigah«. Ne pozabite sami priti, pa še svoje prijatelje in znance pripeljite s seboj! Torej, pri Sv. Juriju ob Ščavnici se vidimo pri vsakem vremenu!

Friderika Sloser iz Sratovec. Udaril ga je s pilo ali dletom po glavi in ga ranil na desnem licu in nad levim očesom. Ranjenca je nudil prvo pomoč dr. Höhn iz Radince, napadalca pa so aretirali orožniki. Komaj 20 let stari fant je pravkar prišel iz ječe, pa se že zopet priporoča za nov sprejem. — Pretekli teden je obiskal našo župnijsko cerkev cerkveni ropar. Najbrž se je skrivil v kakem kotu in ponoči šel na svoje delo. Pri vratih križevke kapele je odlomil en okrasek »železno kačo«. S tem predmetom si je pomagal, da je odprl nabiralnik pri Marijinem oltarju in ga izropal. Velike vsote ni mogel najti, ker se nabiralniki pogosto izpraznujejo. Orožniki imajo falofa že na sumu. Baje je doma od Sv. Jurija ob Ščavnici in ima na vesti že več podobnih cerkvenih tatvin.

Loče. Terezijin sejm. Kakor vse drugo, nam je tudi zadnji sejm na Antonovo pokvarilo in motilo letošnje deževje. Kupci so bili prišli, živine pa je bilo premalo — radi prevelike vode. — Zdaj na Terezijino bo pri nas zopet sejm za živino in blago. Pričakovati se sme, da bo dobro obiskan, kakor je bila tudi prej kedaj navada. Nadejamo se tudi kupcev od drugod.

Sv. Jernej pri Ločah. V petek, 24. septembra smo ob obilni udeležbi ljudi pokopali posestnico Elizabeto Cvahte iz Ličnice, vdovo po prejšnjem dolgoletnem našem županu pd. Šimeku. Kratka, a zelo mučna bolezen jo je pobrala in vzela žalujočim otrokom. Stara je bila šele 59 let. Tri dobre, pridne matere nam je tako letos smrt odpoklicala iz Ličnice k večnemu počitku in plačilu. O Veliki noči Uršo Jurše, vdovo po cerkv. ključarju, poleti Julio Rak, mater dr. Ivana Rak, sanitetnega referenta v Gornjem gradu in sedaj Šimečko. N. v. m. p. — V pondeljek, 27. septembra so našli ob cesti v Loče kočarja Jakoba Burlak mrtvega. Napotil se je k zdravniku, a se mu je med potjo vllila kri. — Zadnji čas nas pogosto obiskuje Švikaršič. Hodi »troštati« nove Radičeve vernike. Naši modri samostojnejši so namreč sedaj vsi prisegli na Radičev evangelij. Vsaj Radič ob vsaki priliki črez »farje« udriha in to je našim samostojnejšem ta prava politika, ki davke znižuje in kmete rešuje! Kaj Radič sicer dela in če tudi še tako pritrjuje in kima k vsemu, kar beograjski mogočnejši rečejo, za to oni ne vprašajo. Kdo bo slednjic z dolgim nosom ostal, kakor že enkrat, bomo videli. — Letina je bila tudi pri nas slaba. Koruze pičlo, krompirja malo, in še ta je droben in slab, po vinogradih pa je tudi revščina, razen kjer imajo šmarnico. Poleg deževja nas je namreč obiskala tudi toča. Na pomlad bo gotovo enega ali drugega primanjkovalo, le žganja bo več kot dovolj. Zakaj vsakovrstnih sliv je bilo veliko. Bo pa nekaterokrat volem v štali bolj pameten pri svoji vodi, kakor gospodar v hiši, ki bo pil »šnopse«.

Sv. Barbara v Haložah. Zadnje nedeljo se je pri Sv. Barbari v Haložah po g. dekanu iz Zavrča blagoslovila nova cerkva sv. Katarine ob Beli ter novi 18 m dolgi Društveni dom. Cela zgradba se je zgradila na prostoru stare župnijske cerkve sv. Katarine, ki se je razen zvonika do tal podrli, ker so jo razni potresi tako razmajali, da ni bila več za rabo, in iz njenega materijala se je dovršila sedanja veličastna stavba. Stara cerkev se je začela podirati 4. maja t. l., vse delo se je dovršilo do zadnje nedelje, dne 3. oktobra. Stara cerkev je bila znamenita, ker je segala do 13. stoletja. Gotični okni sta vzdani na levi in desni strani sedanjega vhoda v Društveno dvorano. Odkrila se je tudi stara slikarija iz 14. stoletja, ki pa se vsled razmajanega zidovja ni mogla ohraniti. Zakramentna hišica iz leta 1453 se je ohranila in vzdala v sedanji cerkvi na evangeljski strani. Obrtniki, ki so krasno stavbo brez vsake hibe po župnijskih načrtih izvršili, so bili večinoma domačini. Zidarska mojstra Brodnjak-Bombek, tesarski mojster Zuran, kovaški mojster Bračić, ključavničarski mojster Klajderič, rezbarski mojster Emeršič, so sami Barbarčani. Mizarska dela je dobavil izborni mizarski mojster Znidarič iz Sočetinc na polju okraj Drave, kleparska dela pa znani kleparski mojster Lančič iz Gornje Radgone, šipe pa trvdka Vogel iz Ptuja. Veliko umetnost sta pokazala sloviti pozlatar Zoratti, ki je postavil oltar ter restavriral stare, na platno slikane podobe iz leta 1743 od znamenitega slikarja Janeza Andreja Straussa iz Slov. Gradca, ter cerkveni slikar Horvat iz Maribora, ki je elegantno poslikal cerkvico in jo opremil po župnikovih načrtih z najnovejšimi svetniki, kakor sv. Janez Vianney in sv. Terezika od Deteta Jezusa. Cerkvica spada vsekakor med najlepše v Sloveniji in je vredna, da si jo prijatelji cerkvene umetnosti ogledajo. V njej je združeno staro in novo v lepo harmonično celoto. Župnik je celo stavbo dogradil v spomin svojega letošnjega romanja v Lurd, v Paray-le-Monial ter Ars na Francoskem, kar pričajo v cerkvi slike. Tako bode ta zgradba služila v bogočastne pa tudi kulturne namene Barbarčanov in tudi pobožne namene Haložanov in sosednih Hrvatov.

Šmiklavž pri Slovenjgradu. Pri tukajšnjih cerkvenih poslopih so se v letu 1925 in 1926 izvršila razna popravila. Skarpa pri cerkvi se je razsula in bilo jo je treba obnoviti, mežnarija je letos na god sv. Treh kraljev pogorela in streho cerkvenega stolpa je bilo treba popraviti. Vsa ta popravila so se, kakor se je po pregledu komisije ugotovilo, v popolno zadovoljnost izvršila. Vsled mile zime in odločnega prizadevanja tukajšnjega cerkveno skladnega odbora se je že tekom enega meseca na mežnarijo napravila nova streha in sicer s cementno opeko. Pri mežnariji, ki je že zelo staro poslopje, so se nato morala izvršiti še druga potrebna popravila. Streha stolpa župnijske cerkve se je popravila in dvakrat pleskala. To delo je izvršil v našo posebno zadovoljnost g. Ferdo Rubin, kleparski mojster v Slovenjgradu in ga radi tega najtopleje priporočamo. Stroški vseh popravil znašajo 18.689,80 D. Od teh stroškov odpade tretjina na patrona g. Ivana Schuller v Slovenjgradu, kot lastnika tukajšnje graščine Vodriž, in sicer 6.226,93 D, ostala vsota 453,87 D pa šmiklavške farane. Ravno tako se razdelijo stroški komisijonelnega ogleda, ki znašajo 514 D. Marljivemu cerkveno skladnemu odboru, posebno še njegovemu zelo skrbnemu načelniku Kladniku, izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Loke pri Sv. Juriju ob Taboru. Pri nas je umrla Zofija Vasle — po domače Dragarica. Rajna je bila vzor dekle in vzor žena. Znana je bila daleč na okrog kot dobrotnica revežev. Ostani jej ohranjen časten in trajno hvaležen spomin!

Laško. V nedeljo, dne 17. oktobra po prvem sv. opravilu se vrši v Društveni dvorani v župnišču izredni občni zbor podružnice Kmetijske družbe. Poleg dopolnilnih volitev enega odbornika v podružnični odbor in enega delegata za občni zbor Kmetijske družbe mesto odislega dr. Jerine, se bomo ob tej priložnosti pogovorili tudi o drugih, za naš kmetijski stan v laškem okraju perečih zadevah. Predvsem je važno, se pogovoriti o živinoreji in mleknarh, o sadjereji, in pride najbrž tokrat zraven eden dresveničar, ki bode sprejemal naročila za sadno drevje. Tudi glede hmeljarstva moramo nekaj ukreniti. Predvsem potrebujemo pluge za globoko oranje in strokovnega poduka. Zato ste vabljeni ne samo kmetje iz domače, ampak tudi iz drugih župnij k obilni udeležbi.

Laško. Na šmihelsko nedeljo, dne 26. septembra je na pobudo okrajnega zastopa prišel predavat o hmeljarstvu govornik iz Zalca. Prišli pa so poslušati samo trije interesenti. Seveda ni bilo predavanja. Ljudje se tukaj od nekdanj to nedeljo k sv. Mihaelu. Seveda so bile gostilne dobro obiskane. Nauk za vse, na šmihelsko nedeljo v Laškem ne prirejati političnih shodov in ne strokovnih predavanj.

Rečica pri Laškem. Prostovoljno gasilno društvo v Rečici pri Laškem je priredilo domačo veselico na vrtu tov. Videčnika, čigar čisti dobiček je namenjen za nabavo prepotrebne gasilskega orodja. Zastopana so bila društva iz Gaberja pri Celju

ter številna udeležba tovarišev iz Laškega. Društvo se vsem obiskovalcem najtopleje zahvaljuje, kakor tudi ravnateljstvu pivovarne v Laškem za podeljeno brezplačno pivo ter vsem, ki so pripomogli do lepega uspeha. Posebna zahvala še tovarišu Jos. Krašovcu, posestniku v Rečici za podeljeni brezplačni prostor za Gasilski dom. Zeleti je, da se najde v naši dolini še dosti enakih posnemovalcev.

Za razvedrilo.

Izobražen pes. Neki kmet, ki je imel prav hudega psa, je prišel s sosedom, ki se je pisal Zajec, na dvorišče. Pes je planil v gosta in ga začel obdelavati. Sosed mu je komaj ušel z večjimi ranami na hlačah. Kmet škoda ni hotel poravnati. Prišlo je do tožbe. Tam pa se je kmet zagovarjal: »Moj lovski pes je jako izobražen. On je vedel, da se moj sosed Zajec piše, pa ga je kar napadel!« — Sodnik pa mu je odgovoril: »Sporočite svojemu psu, da naj pošlje po pošti 1000 dinarjev, saj je gotovo tudi v tem oziru pismen!«

Nova gospodinja. Gosposki kmetič se je poročil z gosposko, mestno gospodično. Ko je prišla na kmetijski dom, si ga je šla ogledovat z možovo materjo. Prišli sta do njive, kjer je rasel krompir, pa je rekla mlada gospodinja: »Kaj ne, mama, tu-le pa raste pražen krompir?«

Pridiga pijančku. Župnik je srečal farana, precej vjnjenega, na cesti, pa mu je rekel: »Glej, še krava ve, kdaj

ima dosti, ti pa ne!« — Pijanček pa mu je hitro odgovoril: »Kadar jaz vodo pijem, tudi vem, kdaj jo je dostil! Pa nič naj ne zamerijo!«

Zelo neumen. Dva soseda sta se prepirala. Pa je eden rekel drugemu: »Ti, če bi bil ti tako debel, kakor si neumen, bi murskosobotska železnica vozila tri dni okoli Tebel!«

Dokaz. Katehet je razlagal v šoli, da je v življenju navadno tako, če Bog na eni strani vzame, pa na drugi več da. Nato je vprašal Janezka: »Ali veš kakšen dokaz?« — Janezek je malo pomislil, nato pa odgovoril: »Vem. Pri našem hlapcu je tako. Bog mu je dal levo nogo krajšo, zato pa ima desno daljšo!«

Upravičen strah. Lovec je stavil tovarišu-novincu tole vprašanje: »Zakaj pa se zajec belega psa bolj boji kot črnega?« — Novinec je razmišljal, a ni vedel odgovora. Zato ga je stari lovec poučil: »Če vidi zajec belega psa, tedaj misli, da je že sukno slekel in v sami srajci za njim leti, zato pred belim psom zajec tako beži!«

Bolna teta. Teta je prišla na obisk. Domači sinček jo je z veseljem pozdravil in jo vprašal: »Ali ste kaj bolna, teta?« — Ona pa: »Zakaj?« — »Oče je včeraj rekel, da ste na glavo padli, če mislite, da boste tu ostali!«

V šoli. Učitelj učeno razlaga, kaj je miselno ime: »To je ime stvari, ki je ne moremo prijeti ali otipati, ampak si jo samo mislimo. Jurček, povej mi tak primer!« — Jurček: »Žareče železo!«

Mala oznanila.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda 75 par. Najmanjša cena za oglas je 8 D. Manjši zneski se lahko vpošiljajo tudi v znakah. Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo taktat, ako je priložena znamka za odgovor.

Mlada dekla (kmetka), katera ima veselje za pošteno službo in tudi pomagati v hiši, se išče. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »poštarska družina«. 1393

Učenka za šivanje se sprejme pri Pukl, Cankarjeva ulica 15. Maribor. 1394

V dekliskem zavodu usmiljenih sester v Wundschu pri Gradcu prične v mesecu novembru tečaj za ročna dela. Poučevalo se bo: v šivanju, v prirojevanju, gospodinstvu in muziki. Sprejemajo se dekleta s 14 letom. Mesečna oskrbnina znaša 300 do 400 D. Za pojasnila se je obrniti na »Mädchen Erziehungsanstalt« in Wundschu bei Graz. 1395 2-1

Za svoj vinograd v Slovenski Bistrici iščem razumnega, poštenega in delavnega viničarja. 3-4 delavci. Nastop 31. oktobra. Pišite na: Vladimir Vošnjak, Ptuj. 1397 3-1

Učenka z dobrim spričevalom, poštna, iz dobre hiše, se sprejme takoj pri Karol Sima, Poljčane. 1406

Fantek, tri leta star se da za svojega. Ivana Najbert, Pobrežje, Zerkovska cesta 73, Maribor. 1382

Močen pekovski učencec se sprejme takoj. Pekarna Smid, Maribor, Jurčičeva ulica 6. 1407

Zagmojster s prvovrstnimi spričevali, izvršuje vsa popravila na žagi in mlinu, išče stalno službo. Vzamem tudi žago v najem. Ponudbe pod »trezen« na upravo. 1330

Majer, oženjen z več delavnimi močmi, koji zna ravnati tudi s konji, se sprejme za večje posestvo. Ponudbe s spričevali je poslati na upravo lista pod »Majer 1926«. 1398

Oskrbnik (šofer) se išče za večje posestvo v Savinjski dolini, z večletno prakso, trezen, starejšega od 35 let, neoženjen, tudi brez strokovne šole, najraje kmetškega fanta. Hrana, stanovanje in perilo v hiši. Plača po dogovoru. Prepisi spričeval naj se priložijo prošnji. Ponudbe se naj pošljejo na upravništvo lista pod naslovom »Šofer 1926«. 1383

Proda se posestvo 12 oralov. 6 oralov travnika; ostalo vinograd, sadonosnik, njive in gozd. Hiša in hlev zidana, z opeko krita, v dobrem stanju. Vpraša se pri lastniku Jakob Dolinšekuu, Flekušek št. 17, Sv. Jakob v Slov. goricah. 1391

Splošno zameno posestev je pričakovati letošnjo zimo. Prve tozadevne prijave se sprejemajo brezplačno pri posredovalnici »Marstan«, Rotovski trg 4, Maribor. 1410

Trgovska ali gostilniška hiša z gospodarskim poslojem ter malim posestvom, pri farni cerkvi, na deželi ali v trgu se takoj kupi. Naslov pod »dobičkanosno« št. 1412 na upravo lista.

Več gostiln in trgovin na deželi in v večjih mestih ter okolici išče več plačilazmožnih solidnih reflektantov. Ponudbe brezplačno na »Marstan«, Rotovski trg št. 4, Maribor. 1408

Družinska hiša z velikim vrtom in gospodarskim poslojem se proda. Studenci pri Mariboru, Kralja Petra cesta 74. 1418

V najem se odda zemljišče s 3 orali zemlje, med konjiško in oplotniško cesto, Občina Spodnje Gršovje. Več se izve pri gospej Erni Gosnik, Mlinska ulica št. 31, Maribor. 1416

Žaga, mlini (tudi valjni) ugodno na prodaj ali najem. Ponudbe na »Marstan«, Maribor, Rotovski trg 4. 1409

Posestvo na prodaj 7 oralov v Radahovi hiš. št. 17, ob glavni cesti v bližini Sv. Lenarta v Slov. goricah. 1413 2-1

Samo D 60.

stane pri meni ena dobra budilka z triletnim pismenim jamstvom; tudi dobite že:

1 dobro nikel. anker-uro (3letno jamstvo) za 88 D
1 dobro sreb. žepno uro (5letno jamstvo) za 277 D
1 orig. nik. yDoxa«-uro (10letno jamstvo) za 340 D
1 orig. nik. »Omega«-uro (10letno jamstvo) za 395 D

Zahtevajte brezplačno najnovejši ilustrovani cenik od eksportne tvrdke švicarskih ur

„Jupiter“, F. KNESER, Maribor

Aleksandrova cesta št. 27g.

Tako krasno se pere edino le z milom „Gazela“

Te res pravo gospodinjstvo milo učinkuje temeljito in istočasno blagodejno na vsako, tudi najfinjšo perilo. Uporabljajte samo to milo, kajti z njim praši je pravo, igrača.

Vedite pa tudi, da se v vsakem tisočem kosu nahaja zlatnik. Aho ga najdejo, pomeni to za Vas dvojno srečo!

VOZNI RED

veljaven od 1. oktobra 1926, se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena Din 1.50.

Če pridete v Maribor, potrudite se v

manufakturno trgovino

Franjo Majer

na Glavnem trgu št. 9

kjer dobite razno zimsko blago, n. pr. odeje, koca, barhente, možko in žensko sukno, platno, zimsko perilo itd. itd. po zelo nizkih cenah. 1388

Kupujemo okrogel smrekov les

(hlode in cela debla) po najboljših dnevni cenah manjše in večje množine. — Rudolf Kiffmann, parna žaga, Melje, Maribor. 1386

Sveža morska riba

se dnevno peče in toči pristni Dalmatincec samo v že dobro znani prvi dalmatinski kleti v Mariboru, Mesarska ul. 5. Povodnik.

Velika izbira!

Najnižje cene!

Zimsko perilo, copate, rokavice, sviterje, klobuke, dežne plašče, čevlje, čepice, kravate itd. nudi najugodnejše splošno znana tvrdka 1403

Jakob Loh, Maribor

samo Glavni trg 2.

Naznanilo.

Otvoritvena prodaja po znižanih cenah!

Cenj. občinstvu uljudno naznanjam, da prevzamem z 10. oktobrom t. l. staroznano Ogorevčevu trgovino v Slov. Konjicah, katero je dosedaj imel v najemu g. Vinko Šerak. Trgovino bom popolnoma preuredil ter založil z novim in svežim blagom. Razume se, da bodo cene vsled tovarniških zvez in svežega blaga najcenejše in konkurenčne. Na zalogi bom imel veliko množino manufakturnega blaga iz čeških in angleških tvornic, galanterijo, vse špecerijsko in kolonijalno blago, sortirano železnino in vse, kar se je že dosedaj vodilo v tej trgovini. Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo se priporočam za mnogobrojni obisk z odličnim spoštovanjem 1405

MIHAJLO LAPUH, SLOVENSKE KONJICE 93.

Čujtel!

Glejtel!

MARTIN SUMER, KONJICE

Kdor hoče lepo in dobro oblečen biti, mora v Konjice h-teti; tam v trgovini Sumerjevi, se blago jako poceni dobi. — Za prav obilen obisk se uljudno priporočam!

Šivilje

za delo na domu in v tovarni se sprejmejo pri tvrdki Durjava, Maribor, Gregorčičeva ulica 24. — Delo na dom se da tudi šiviljam iz mariborske okolice. 1417

Dobro in poceni zimsko blago, obleke, platno itd.

se dobi pri

I. TRPIN V MARIBORU, GLAVNI TRG 17.

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri

Okrajni posojilnici v Ljutomeru

r. z. z.

ki obrestuje hranilne vloge najboljše. Tekoči računi.

Posojila na poroštvo, zastavo in vknjižbo.

Urađuje od 1. maja 1926 vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Tri viničarje, vse s 4-5 delavskimi močmi se sprejme. Prijave pri upravi posestva Pachta, Zg. Sv. Kungota, Maribor. 1367 3-1

Hlapčevska družina z večimi delavskimi močmi se sprejme takoj. Prijave pri upravi veleposvestva Herberštajn v Ptuj. 1374 3-1

Učence iz poštene hiše se sprejme takoj. Mih. Kokošinek, trgov. umetni vrtnar, Celje, Gaberje 63. 1339

Posestvo v Gornji Ložnici št. 40 pri Slov. Bistrici, približno 8% oralov travnikov in polja, se da za več let v najem. Vpraša se pri Viljem Abt, eksport, Maribor. 1359

Prodajam vsled preselitev 110 oralov, več sto meterskih centov sena, nad polovico je gozda za sekanje z lesom vseh vrst. Poslopja z opeko krita. Cena 400 tisoč din. Po dogovoru dam tudi v najem ali prodajam na parcele. Jurij Medved, Marija Reka, St. Pavel pri Preboldu. 1183

Dva shrambna sode s 15 do 30 hl na prodaj pri meh. sodarstvu Pichler, Maribor, Frančiškanska ulica 17. 1371 3-1

Sadno drevje naročujemo v popolno zadovoljstvo pri I. slov. drevsnici I. Dolinšek, St. Pavel v Savinjski dolini. Zahtevajte cenik! 1357

Pletene jopice, bluže, oprsnike, robce in sploh vso pleteno obleko za moške, ženske in otroke si najlažje izberete in najceneje kupite tam, kjer se izdeluje in to je edino v strojni pletarni Marije Vezjak v Mariboru, Vetrinjska ulica 17. Prodaja se na trgovce tudi na debelo. 1361 3-1

Najceneje se kupi manufakturno in specerijsko blago, železnina, Alfe, cement in vse stavbene potreščine pri Karlu Sima v Polčanah. Tam se tudi kupuje po najvišjih cenah kosti, cunje, staro železo in vse poljske pridelke. 1283

Bresalkoholna Produkcija v Ljubljani, Poljanski nasip 10, pošlje vsakemu naročniku Slov. gospodarja zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne vs vam žal! 863

ELEGANTNA OBLEKA
iz modnega ševijota D 560.—
fina športna 720.—, zimska trpežna suknja 400.—, močne delavske hlače 60.—, suknene hlače 120, močne štajerske hlače 45.—
ter vso konfekcijsko robo prodaja po zelo znižanih cenah industrija konfekcije

R. Stermecki
Celje, št. 14. Vožnja se nakupu primerno povrne. Cenik z čez 1000 slikami zastonj. Trgovci engros cene.

Priporočam svoje lasne izdelke vseh vrst. Kotle za žganje in za vodo, za perilo. Posodo za kuhanje, cevi vseh vrst za tovarne, različne aparate ter izvršujem točno in solidno vsa v mojo stroko spadajoča dela po dnevni ceni.

Sode vseh velikosti ima vedno v zalogi Fran Repič, sodarsko podjetje v Ljubljani, Trnovo. Cene konkurenčno nizke. Postrežba točna. 1032 16-1

Borova debela

8 m dolga od 16 do 24 cm premera kupim večjo množino za zimsko dobavo. Naslov v upravi. 1223 10-1

Najbolj ugoden nakup

vsakovrstnega zimskega blaga za moške in ženske, kakor tudi veliko izbiri gotove obleke za dečke od 75 din. naprej, gotove zimske suknje in obleke za moške nudi

Anton Macun

v Mariboru, Gosposka ulica 10, in v podružnici v Ptuj.

Brezplačno

pošljemo vsakemu kupcu na željo manufakturne vzorce pravkar prispelih novosti, kakor:

- sukna za ogrtače
- modna sukna
- sukna za obleke
- sukna za gosposke obleke
- sukna za gosposke suknje
- modne parhente
- modne flanele
- šifone
- flanele za perilo
- klot za odeje
- gradl za madrace
- posteljnino itd. itd.

Vse blago oddajamo po zelo ugodnih cenah.

MANUFAKTURNA TRGOVINA
DOLČEK & MARINI
MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 27.

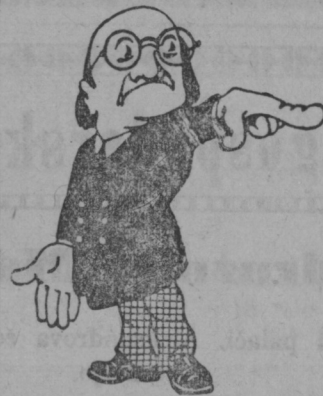
Razpošilja se na vse strani.

Svarilo!

Gđ. Justina Pavšer ni pri trdki Singer Bourne & Co. podružnica Celje nastavljen, niti kot zastopnica še manj pa kot učiteljica vezenja, ter opozarjamo cenjeno občinstvo, da nima pravice sprejemati naročil, oziroma sklepati kupčije. 1392

Pekarija

Dobro urejena in upeljana pekarija v Ormožu (prej Grazerova) se da takoj v najem. Oglasi se pri Kralj v Ormožu.

V trgovini
Franc Kolerič, Apača

morate kupovati, ker tam dobite dobro blago po nizki ceni.

Velika izbira blaga vsi vidi

!!!Varčujte z denarjem!!!

pri nakupu manufakturnega blaga. Predno kupite, si oglejte velikansko zalogo in čudovito nizke cene v

manufakturni in modni trgovini
FRANC DOBOVIČNIK
Celje, Gosposka ulica 15

Stranke iz dežele dobe popust! — Krojači in šivilje posebne cene!

Na drobno! 1244 **Na debelo**

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa so le

JOSIP PETELINC-A
LJUBLJANA (blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

= znamke Gritzner, Adler in Phönix =

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo. — Istotam najboljši švicarski pletilni stroji znamke »Dubied«. — Pouk o vezenju in krpanju brezplačen. Večletna garancija. Delavnica na razpolago.

Telefon 913

Fran Strupi Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene ter porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prezema vsakršna stekla dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. Na dobro in na debe-

RESNICA

je, da kupite: češko sukno, volneno blago, hlačevino, tiskovino, platno, svilene in cajgaste rute, nogavice, srajce in drugo različno blago najboljše kakovosti po znižanih cenah samo v manufakturni trgovini pri Franc Lenartu naslednik BERGANT BENJAMIN, PTUJ, SRBSKI TRG ŠTEV. 2 poleg glavarstva. 1290

Krasni nagrobni spomeniki
iz belega in sivega marmorja, kakor tudi pristne švedske granitpiramide v različnih in vsestransko priznanih nizkih cenah v veliki izbiri pri **J. F. PEYER, kamnosek** Maribor, Aškerčeva ulica 21 in Kersnikova ulica 7.

Kristjanske cene in dobro blago se dobi pri **I. TRPIN V MARIBORU, GLAVNI TRG 17.** 1831

Oglasi v Slov. Gospodarju imajo najboljši uspeh!

Pozor! Dijaki! Starši! Pozor!

TISKARNA SV. CIRILA v Mariboru, Koroška cesta šte. 5 in njena

PODRUZNICA v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo ima na razpolago:

1. vse šolske knjige
za gimnazijo, realko, učiteljske, trgovsko šolo, za meščanske in osnovne šole.

2. vse druge šolske potrebščine
kakor: risalne sklade, risalne deske, risala, risanke, risalni papir, zvezke, radirke, svinčnike, peresa, tuše, črnilo, rudečilo itd. — Cene zmerne. — Postrežba točna.

Za obilen obisk se priporoča cenj. dijaštvu in staršem:

PODRUZNICA CIRILOVE TISKARNE, Aleksandrova cesta 6,
TISKARNA SV. CIRILA, Koroška cesta 5.

Najboljše in zelo trpežno blago

na suknje in kosečke obleke, suknje, hlačevine, volnene blage, suknje, svilene, platne, robce, nogavice, gotove obleke in perila kupite najcenejše in v trgovini

J. N. Soštarič, Maribor

Aleksandrova cesta 18.

RESNICA

Na kupite: čišče suknje, volnene blage, hlačevine, tiskovine, svilene in cajgaste rute, nogavice, srajce, čevlje in druge blage najboljše kakovosti po znižanih cenah samo v manufakturni trgovini

„Pri solncu“

Za obilen obisk se priporoča:

K DROFENIK, CELJE, GLAVNI TRG 9.

Dober glas gre v mesta in dežele
Ter tudi k nam so novice te prispеле,
Da kupiš dobro manufakturno blago in po ceni,
V mestu Celju, tam pri nemški cerkvi.
Ako nisi bil tam še osebno,
Glej, da zapomniš si za vedno,
Da v Celju je mnogo raznih trgovin,
A najceneje kupiš vedno le pri

Valentin Hladin, Celje

Prešernova ulica.

Same zraven nemške cerkve!

1246

Priporoča se TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustrezijo ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 560 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 80 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm veliki po 1700 D.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 80 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Belak & Inkret, Celje

Prešernova ulica 3

Električne inštalacije

telefonske, svetilne in signalne naprave. Radijske antene. Popravila transformatorjev, generatorjev, motorjev, raznih aparatov itd.

Vodovodne inštalacije

naprava modernih higijenskih kopalnih sob, klosetov. Toplo-vodne naprave, centralne kurjave, popravila centralnih kurjav, kotlov, armatur, sesalnih itd.

kakor tudi vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno in solidno, z večletno garancijo. Cene konkurenčne. Informacije, proračuni, načrti vedno na razpolago.

Naložite denar le pri Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica 4

poleg davkarije (poprej pri »Be.em voluc«),
kjer je najbolj varno naložen in se najugodnejše
obrestuje. 50

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Posojila po najnižji obrestni meri.

Kdor v „Slov. Gospodarju“ oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!

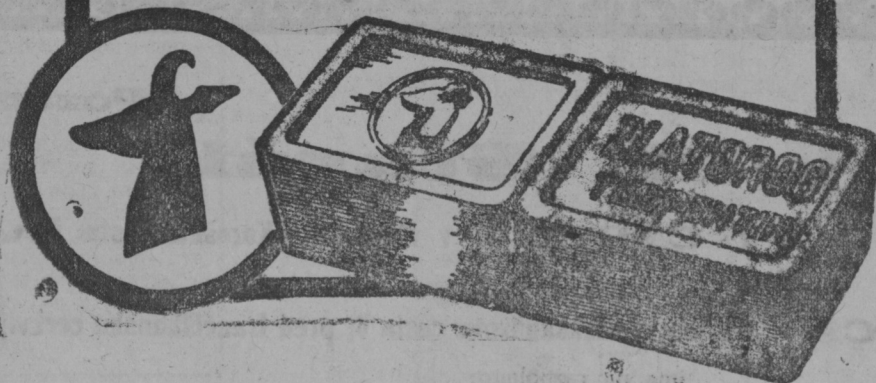

Dobra gospodinja,

ki pozna zdrava načela štedenja s časom, denarjem in perilom, rabi za pranje samo pristno

ZLATOROG TERPENTINOVO MILO,

ki napravi perilo snežnobelo in dišeče in jo vrhu tega tu pa tam prijetno preseneči s pristnim zlatnikom!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,

Stolna ulica št. 6

P. L. T. B. Z.

Stolna ulica št. 6

Prilaga hranilne vloge brez odpovedi po 6%,

na trimesečno odpoved po 12%.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 5, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na knjžice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razr. loterije.

Somišljeniki, širite naš list!

Prva žebljarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Plaça: Žebljarska zadruga Kropla (Jugoslavija).

Telefon interurban Podnart.

Brojovke: Zadruga Kropla.

Robljarije normalne in oskotrne: železnice, žebliji za ladje, črni ali poslikani, žebliji za ugradbo, les i. t. d., žebliji za čevlje. Spojke za odre in prege, spojke za ladje in splave, železne brane. Zobje za brane. Kljuka za podobe, sid, cavi, šlebe i. t. d. Vijaki s maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostova, plimeno, kotlarske i. t. d. Vijalni čepi. Verige. Isključuje lahke transmisije, popravlja strokovnjaško gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mlina.

Vsi v naših strokih spadajoči železni izdelki po vrstih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago! — Prodaja se samo na debelo trgovcem.

Gospodarske novice

Mesečna priloga »Slovenskemu Gospodarju«

Poljedelstvo.

ZITO V ŽITNICI.

Omlačeno žitno zrnje je, spravljeno v žitnico, rado podvrženo kvarki, ako se z istim ne postopa pravilno pri shranjevanju. Postopanje s takim žitom, katero se kmalu po mlatnji porabi, bodisi da se ali proda, ali se pa zmelje, ne zadaje toliko skrbi, ker se isto lahko samo da se dovoljno presuši, že da rabiti. Večja skrbnost in previdnost je pa potrebna pri takem žitu, ki ostane v žitnici mesece in mesece, da se isto tekom tega časa ne pokvari. Posebno velja to za semensko žito, ki se rabi še le po mesecih.

Da je mogoče žito dobro pohranjevati, mora biti žitnica, oziroma prostor, kamor se spravlja in pohranjuje žito, za daljši čas temu namenu odgovarjajoče urejena.

Važno je pri žitnici pred vsem prezračevanje iste. To prezračevanje mora biti popolno in posebno, ako se spravlja v žitnico večje množine žita, tako da je izmenjava zraka pri zračenju mogoča v kratkem času. Žitnica mora biti poleg tega pred vsem suha. V vlažnih prostorih, ki se morebiti poleg tega ne dajo še popolnoma prezračiti, je žito vsled nakopičene prevelike vlage vedno v nevarnosti, da se pokvari.

Tla žitnice morajo biti brez špranj, oziroma morajo biti iste zadelane, tako da je mogoče počistiti žitnico temeljito. V špranjah na tleh se rado zareja mrčes (žitnih škodljivcev), v njih pa zaostane tudi kako žitno zrno, je radi tega zelo lahko mogoče, da se pomešajo zrna ene žitne vrste, posebno pa sorte v drugo žito.

Čim manj je bilo žito po mlatvi, ko se je spravilo v žitnico, suho, tem manj visoko se sme nasuti, obenem pa pogostejše premetavati in preobračati z lopato, da se bolj posuši. Šele presušen ožito se sme višje nasuti, oziroma spraviti v žitne zaboje (predale). Pa tudi navidez popolnoma suho žito vsebuje še vedno od 12 do 14% vode. Ta voda ne škoduje toliko kot pa vlaga, ki zna shranjeno žito tekom cele dobe pohranjevanja orositi, ako se v žitnici pravilno ne postopa z njim. Pot vplivom zračne toplote v žitnici, zračnega kisika in zračne vlage se vršijo v shranjenem žitu številni, zamotani pojavi in spremembe.

Žitno zrno ni mrtva stvar, temveč del rastline, v katerem je še življenska sila, samo da se ta nahaja v njem v nekakem stanju počitka; izraža se pa vse eno, čeprava skoro neopaženo, s tem, da žitno zrno diha. To se pravi, žito zrno prejema iz zraka zračni kisik, izločuje pa ogljikov dvokis. Kisik okisa v zrnju škrob in druge sestavine. Vsled tega zgubi žito na suhi tvarini ter s tem na teži. Čim močnejše je dihanje, tem večje so izgube. Pri nizki toploti in suhem zraku in žitu so izgube malenkostne, večajo pa se, če se dvigne zračna toplota, največje so, če se poleg tega pomnoži še vlaga.

Največ škoduje shranjenemu žitu vlaga, ako se iste iz zraka navleče žito. Vsled po večanja postotkov vlage v žitu pričnejo v istem delovati fermenti, kateri se v njem nahajajo. Ti fermenti preoblikujejo sestavo snovi žitnega zrna, poleg tega se z zvišanjem vlage razmnože tudi bakteriji in plesni, ki se razrastejo v žitu ter ga pokvarijo. Vsled delovanja istih se zviša tudi toplota v žitu, posledica tega je močnejše dihanje in hitrejše kvarenje. Žito se ugreje, postane zatoхло ter prične plesniti.

Razvidno je iz tega, da se, ako se hoče ohraniti žito daljšo dobo nepokvarjeno, mora isto v glavnem hraniti suho in varovati pred tem, da se ne navleče vlage iz zraka, posebno v mrzlejših mesecih, ko je zrak nasičen z vlago. Zato je potrebno upoštevati vsakokratno množino zračne vlage in nje vpliv na žito.

Zračna vlažnost se menjava tekom celoga leta. Tudi ni vedno enaka vlažnost v žitnici kot na prostem. V mrzlejših mesecih (oktober—maj) je katerikrat vlažnost zraka na prostem večja, katerikrat manjša kot vlažnost zraka v žitnici. V toplejših letnih mesecih je vnanji zrak vedno vlažnejši kot v žitnici. V teh mesecih solnčni žarki pregrejejo dobro zrak. Čim bolj je zrak gorak, tem več zamore sprejeti vase vodenih hlapov. Ako se pušči tak gorak zrak poln vodenih hlapov v žitnico, ni to ravna nje pravilno, ker v žitnici ne kroži zrak tako neovirano kot zunaj na prostem, kjer vsak mali vetrič povzroči izdatno kroženje vlažnega zraka, vsled toplote se pa tudi v deni hlapi dvigajo kvišku. V žitnici tega ni, ker ovirajo zidovi kroženje zraka. Vlaga, ki jo prinese zrak v žitnico, ostane deloma tudi v nji, ker se zrak nekoliko shladi. Ako bi bilo žito obsevano od solnca, tedaj bi ga isto hitro sušilo in vodeni hlapi bi se dvignili kvišku. V tem slučaju bi ta vroči zrak ne škodoval. Toda v žitnici ne more solnce obsevati žita tako in toliko, da bi naravnost sušilo, odstranjevalo vlago in izjednačilo vpliv vlažnega zraka. Pri takem zračenju bi se v žitnici nabirala vlaga. Ako je žito toplo, tedaj se ne navzema vlage, ostane suho, pač pa tedaj, ako se ohladi. Ako je zunanji zrak zelo gorak in vlažen, pa pride s hladnim žitom v dotiko, se zrak shladi, toda poleti redko tako nizko, da bi se žito orosilo. Vseeno pa vobče suho žito iz takega zraka vleče nase vlago. Ko nastopijo hladnejši dnevi, tedaj postaja zračna vlaga nevarnejša. Ako je zunanji zrak hladen ter zadene na še hladnejše žito, se toliko shladi, da ne more več zadržati v sebi vodenih hlapov, voda se iz njega izloči v obliki rose, žito se orosi. Osušeno žito se kmalu ugreje. Ugreje se zelo rado takrat, ko se toplota zunanjega zraka ali dviga ali pa pada, kar je slučaj jeseni in spomladi, zelo redko pa poleti. Čim večja je toplota zraka, temveč zamore zadržati vodenih hlapov. Ako se toplota zraka zvišuje, vleče isti vase vodene hlapce, ako se pa znižuje, tedaj ne more vsebovati toliko vodenih hlapov več, postane nasičen. Ako se z vodenimi hlapi nasičen zrak za

malenkost shladi, tedaj se nevidni hlapi zgostijo v vodo, nastane rosa. Poleti je zrak absolutno bolj vlažen, relativno pa manj. To se pravi, zrak vsebuje večjo težo vodenih hlapov kot pozimi, vendar je veliko manj nasičen, lahko še sprejema vase vodene hlapce. Pozimi je zrak absolutno manj vlažen, relativno pa več; vsebuje manjšo težo vodenih hlapov, je pa vendar bolj nasičen, ako se malo shladi, ali pa če sprejme vase le malo hlapov še, se takoj napravi rosa, oziroma megla.

V jesenskih mesecih je žito od poletne vročine še toplo. Zunanji zrak se sicer že shlajuje, pač pa je zrak v žitnici še vedno toplejši kot zunanji. Ako se sedaj zrači, tedaj se mrzlejši zunanji zrak v žitnici in nad toplim žitom nekoliko segreje ter vsrka vase nekoliko vodenih hlapov. Žito ne postane vlažno, nasprotno, celo lahko izgublja vlago. Jeseni ni zrak, ki se ohlajuje, nikoli toliko nevaren za žito, kot pa spomladi, ko se isti segreva. Vse eno je treba tu tudi previdnosti, ako je zunanji zrak zelo mrzel in vlažen.

Sicer je žito jeseni vseeno še precej vlažno, toda ta vlaga izvira od potenja žita, ker isto od mlatnje sem še ni popolnoma suho. Vendar se pri pravilnem zračenju ta vlaga izgubi tako, da je žito do zime že suho; ker se shlajuje bolj počasi kot zunanji zrak. Zato pozimi tudi ni take nevarnosti za žito, da bi postalo bolj vlažno, pač pa spomladi.

(Konec prih.)

Stanje letine na Štajerskem. Z letino na Štajerskem smo se bavili letos že parkrat in sedaj v pozni jeseni tudi lahko ugotovimo nje bilanco. Krompirja je letos na Štajerskem veliko premalo, ker je zagnil v jamah povsod, kjer je ilovnata zemlja. Uspel je samo po Dravskem polju, kjer je pod dobro pedjo zemlje prodec, ki požira preobilo mokroto. Zaloga krompirja, ki pride letos v poštev za celo Štajersko, je edino Dravsko polje. Haloze ne bodo imele krompirja niti za seme. Koruza je dozorela in je še precej lepa po onih krajih, ki niso bili prizadeti od povodnji in kjer ni preveč ilovnata zemlja. S koruso bo še šlo in istotako je tudi s fižolom, kateri je uspel kljub deževju dobro. Žita so bila letos slaba, ker so cvetela v deževju in par tednov pred žetvijo so polegla vsled viharjev, trohnela ali pa začela kliti že na njivi. Glede žit bo letošnjo zimo Štajerska navezana na uvoz. Zelo lepo in dobro je letos uspela ajda, katere je posejane zelo voliko in je ni zatrl mraz. Da bi le bilo toliko lepega vremena, da bi jo ljudje lahko poželi ter spravili na njivah v rasti, dokler ne bo zapadel sneg. Hrane za svinje bo za zimo dovolj. — Kakor znano, je bila letos zelo slaba s senom, ker ga ni bilo mogoče radi vednega deževja posušiti in pretežno večino so ga oblatile povodnji, ali pa celo odnesle. Lepa je bila otava, precej jo je bilo. Žalibog so kmetje prisiljeni radi pomanjkanja denarja prodajati živinsko krmo že sedaj na jesen, akoravno jim bo na

zimo še krvavo potrebna in je bo primanjkovalo. Bilanca letošnje letine na Štajerskem nam pove, da bosta to zimo pomanjkanje ter glad vsakdanja gosta ne samo pri revnejših kmetih in viničarjih, ampak tudi pri srednjih posestnikih.

Odbiranje koruze za seme na polju. Od mnogobrojnih pogojev, da se zviša koruzni pridelek, je odbiranje koruznega semena. Precej v navadi je že odbiranje koruznega semena spomladi pred saditvijo s storža. Za zvišanje pridelka s tem odbiranjem ni še zdaleka vse storjeno. Pri tem odbiranju pride v poštev samo storž, ne ve se pa nikdar, kaka je bila rastlina, ki je napravila ta storž. Iz tega razloga se do seže hitrejši in lepši uspeh, ako se za seme odbira ne samo zrno, temveč tudi rastlina, to je, ako se koruzno seme odbere dvakrat. Najprvo se odbere rastlino samo, nato pa od te rastline še odgovarjajoče zrno. Prvo odbiranje se izvrši v jeseni, pred, oziroma od spravljanju koruze, drugo pa proti spomladi. Za popolno odbiranje je potrebno, da se opazuje in označi rastline tekom njih rašče (hitrejša rašča, razvoj listov, razvoj metlice, odganjanje zaperkov, pričetek cvetenja itd.); vendar se dosežejo z odbiranjem rastlin ob spravljanju tudi še precej lepi uspehi. Sicer je letošnje leto bila letina zelo neugodna za koruzo, pa vendar ne govori nobeden razlog za to, da bi se koruze na polju ne odbiralo; posebno, ker to delo ne zadaje toliko truda, z malo razumnosti se da lahko izvršiti, in je množina semena, ki ga je treba odbrati, le mala. Odbira se na ta način, da se izbere koruzne rastline, ki odgovarjajo, popolnoma dozorele storže od teh rastlin spravi posebej na suhem prostoru, varno pred škodljivci in pokvarljivostjo; te storže se nato odbere še enkrat, tako da se vzame seme le od najboljših. Pri odbiranju semenskih rastlin ob spravljanju je treba paziti, da se odbere rastline, katere napravijo celotno lep vtis. Njih celotna oblika mora napraviti vtis utrjenosti, listi široki, steblo trdno, primerno debelo, kolenca na steblo morajo biti jednako oddaljene eno od drugega, poleg tega precej na gosto. Vi soke rastline, s tankimi listi, tankim in šibkim stebлом, niso za seme. Pri zelo bujno razvitih rastlinah se mora paziti na to, ako niso morda na mestu, kjer je ležal pred saditvijo gnojni kup. Razume se, da se mora odbirati po možnosti le povsem zdrave rastline. Štorži, katerih naj bo na eni rastlini najmanj po dva, ne smejo biti previsoko na steblo nasajeni. Čim mrzlejšje in vlažnejše je v splošnem podnebje, tem bolj je treba gledati, da se odbira rastline z nizko nasajenimi štorži. Štorži morajo biti tudi enakomerno razviti, inace močni in obilni. Boljše so rastline s takimi štorži, ki niso pokonci, temveč da malo visijo, ker takim štoržem škoduje manj dež in ptice. Ovojni listi štoržev (kožuh) naj bodo tanki in ne v prevelikem številu. Debeli mnogobrojni ovojni listi zadržujejo zorenje koruze.

Vinogradništvo.

LETOŠNJA TRGATEV.

Ako so naše gorice polne zrelega, zdravega grozdja, kakor n. pr. leta 1917 ali le-

ta 1921, imamo manj skrbi s pod- in odbiranjem grozdja, kakor pa v letošnji slabi letini. Gospodarsko načelo je: Tudi v najtežjih slučajih ne smemo obupati, ampak rešiti, kar se da še rešiti!

Poročila iz raznih krajev in celo posestniki istega vinskega okoliša celo iste občine, si letos večkrat nasprotujejo glede stanja goric. Tu gnije grozdje, tam je zdravo, tu je zadnje deževje in morda celo toča naredila občutno škodo, tam je boljši položaj, tu zopet kažejo te ali one grozdne vrste boljšo odporno slio proti raznim neugodam vsled upliva lege, zemlje, obdelovanja, starosti goric itd.

Splošno veljavnih smernic za letošnja trgatega ni. Vsak si naj sam skuša rešiti, kar se da! Boljša vina pa bodo imela letos lepe cene, posebno ker bodo zelo redka.

Zato si dovolim svetovati našim vinogradnikom:

1. Ako vidiš, da s čakanjem ničesar ne dosežeš, in bi imel samo gospodarsko škodo, poberi grozdje.

2. Drugi naj podbirajo in izbirajo gnile in slabe jagode, zdravi deli pa naj vise do zadnjega termina, posebno ako bi ostalo lepo vreme.

3. Sladkanje vina bi bilo letos neobhodno potrebno. Velika županstva so že izdala tozadevna dovoljenja.

4. Največja čistost in skrb pri prešanju in v kletarstvu je letos posebno koristna, ker bodo mošti vsebovali po vretju manje alkohola in se bo vino lažje pokvarilo.

5. Priporočamo tudi uporabo čistih droži iz naših kemičnih preizkuševališč v Mariboru in v Ljubljani.

Važno za producente novega vinskega mošta! Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru opozarja vse proizvajalce vina, da so zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprešali vino, prijaviti dobljeno količino vina pristojnemu oddelku finančne kontrole. Nadalje je vsak, kdor proda vino, dolžan, da prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole prodano količino vina, predno istega izroči kupcu. Na vsako tako prijavo dobi prodajalec vina od finančne kontrole za nezatrošarinjeno vino kontrolni list, za zatrošarinjeno vino pa svobodnico. Kontrolni list, oziroma svobodnico, mora prodajalec izročiti istočasno z vinom kupcu, ki pa mora kupljeno vino tekom 24 ur po prejemu prijaviti svojemu oddelku finančne kontrole ter izročiti istemu tudi kontrolni list, oziroma svobodnico. Če pa je dobil kupec vino s kontrolnim listom, mora tudi v gori omenjenem roku 24 ur plačati odpadajočo trošarino in eventualno občinsko doklado k trošarini. Kdor ne prijavi tekom 10 dni svojega vinskega pridelka, ali opusti prijavo prodaje vina, bo kaznovan po čl. 85 trošarinskega pravilnika na denarno kazen 1000 din., katera kazen se ne more znižati. Kupec vina, ki ne prijavi tekom 24 ur prejetega vina in ga ne zatrošarini v istem roku v slučaju, da je sprejel nezatrošarinjeno vino, se bode smatral v smislu čl. 77 trošarinskega pravilnika kot tihotapec ter ga čaka kazen v petkratnem znesku prikrajšane trošarine. Tudi se mu zapleni vino, ki ostane tako dolgo zaplenjeno, dokler ne pla-

ča prikrajšane trošarine in kazni. Vinskega mošta vina, pridelanega na brajdaš pri hiši, ni treba prijavljati.

Sadjarstvo.

SAJENJE SADNEGA DREVJA.

Da imamo toliko zanikernih sadonosnikov, pripisati je predvsem nepravilnemu sajenju sadnega drevja. Če že vrtnar ravna skrajno skrbno in premišljeno, če že on, kateremu bodo rasle rastline na istem prostoru komaj par mesecev, tako skrbno pripravi zemljo in previdno sadi, kako premišljeno moramo šele ravnati mi, ko bode vendar drevo raslo po pol stoletja in še čez na enem in istem prostoru. Predno se odločimo saditi, moramo temeljito pregledati prostor, katerega bomo v tamen porabili. V naši domovini najdemo le malo prostora, ki bi bil primeren za sadonosnik brez vsake predpriprave. V splošnem pa velja načelo, da se da za sadonosnik porabiti skoro vsaka zemlja, ako le ni premokra ali prekamenita, seveda le, ako jo primerno pripravimo.

Na plitvi zemlji, katere spodnje plasti so laporaste, kamenite, prodnate ali peščne, pomagamo si najbolje s tem, da izkopljemo globoke jame, okoli 2 m široke in 1 m globoke, v katere navozimo druge dobre zemlje in jo če mogoče pomešamo z gnojem, oziroma kompostom. Tako bode imelo drevo vsaj v prvi mladosti dovolj hrane in prostora za razvoj korenin; dobro priraščeno drevo si bo pa že lažje pomagalo naprej.

Na močvirnih tleh pomagamo si razven osušenja, ki se pa ne da povsod izpeljati, še s sajenjem na kupe ali na grebene. Na prostore, kjer hočemo saditi, navozimo ve like kupe prsti in na te sadimo drevje. Čim večji in položnejši je kup, tem boljše za drevo. Tudi na grebene, ki se napravijo iz tam nahajajočih se plasti, lahko sadimo. S primerno pripravo se da porabiti za sadjarstvo celo jako močvirnato zemljišče. Seveda pri taki saditvi ni potreba kopati nobene jame, temveč se enostavno sadi na navoženo ali nametno prst.

Pri normalni saditvi izkopljemo jame okoli poldrugi meter široke in okrog pol metra ali malo več globoke. Zgornjo plast zemlje zmečemo na eno stran, spodnjo pa na drugo stran jame. V sredino postavimo pred zasipanjem precej močen drevesni kol, ki pa ne sme segati v veje drevesa, da se iste pri vetru ne obguli. Jamo zasujemo, če le mogoče, kak teden pred sajenjem, da se zemlja malo poleže. Vrhno plast zemlje zmečemo na dno, ker se bodo v isti razprostirale korenine. Med zemljo zmešamo, če količkaj mogoče, dobro prepereli gnoj, kompost, pregnite pleve ali smeti, oziroma kaj sličnega, da bo imelo drevo v mladosti dovolj hranilnih snovi na razpolago. Kar damo drevesu v mladosti, povrnilo nam bode obilo v starosti. Tako delamo pri jesenski saditvi, spomladi pa, ako le mogoče, izkopljemo jame že jeseni in pustimo odprte preko zime, da zemlja prezebe.

Drevo obrežemo pred sajenjem precej na koreninah in ga z istimi namočimo v vodo, ali še bolje v zmes vode, kravjaka

in ilovice. Cel dan pred sajenjem je lahko drevo namočeno. Drevo primerjamo potem h kolu, da vidimo, če je jama dovolj zasu-ta. Koreninski vrat, t. j. del, kjer se kore-nine nehajo in deblo začne, mora priti vsa jen približno 10 cm višje nad zemeljsko površino, ker računimo, da se bo zemlja za toliko še vsedla. Ako smo dali več gno-ja, ali zasuli še le tikoma pred sajenjem, vsedla se bo pa še bolj in moramo s tem računiti ter višje saditi. Na noben način ne sme stati drevo potem, ko se zemlja vse-de, nižje kot s koreninskim vratom jedna-ko površini zemlje. Previsoko se drevo težko vsadi, pregloboko kmalu.

H koreninam nasujemo drobne prsti, in najboljše kompost, katero dobro natlačimo med vse praznine, da se koreninice spravijo takoj v stik z zemljo. Okoli name-čemo drugo zemljo in sicer jeseni v obliki kupa, da zemlja varuje korenine pred pre hudim mrazom, spomladi pa napravimo kolobar v obliki sklede, da se voda steka h koreninam, katere potrebujejo za pri-rast obilo vlage. Privežemo drevo le rah-lo, da pri vsedanju ne obvisi. Drevesni kol, ako je predolg, prižagamo in zgornji rob obrežemo, da se drevo ne obdrigne ob njem. V suhem vremenu zalijemo še po sajenju drevo, da se zemlja bolj pritisne koreninici.

Zelo hvaležno nam bode drevo, ako mu prva leta po saditvi okopavamo drevesni kolobar in ga čistimo plevla. Pozneje ga posejemo z navadnimi travami, ne z lucer no ali pa s senenim drobom, ker bi s tem posejali rastline z globoko idočimi kore-ninami, katere bi ropale drevesu hrano. Redno in obilo gnojenje v mladosti pospe šuje razvoj drevesa in nam stroške obilo poplača. Zbirčno drevo ni, kar mu damo, je zadovoljno, naj si bo domači ali umetni gnoj, kompost, pregnite stvari, gnojnica i. t. d., vse mu pride prav.

PORABA TROPIN.

V dobrih sadnih letinah se sadne tropi-ne smatrajo kot nadležen balast in smo često v skrbeh, kam z njimi. Po sadjerod-nih krajih vidimo jih često cele kupe po-leg preš. In vendar so ravno te tropine za vsakega kmeta veliko vredne, ako jih zna prav porabiti.

Znana stvar je, da se da iz tropin napra-viti dober ocet. Vendar je naprava oceta tako krajevno različna, ponekod tako ne-snažna, da bi na noben način ne mogli u-živati tistega oceta, ko bi videli njega iz-delavo. Vsi načini temeljijo na tem, da pustimo ocetne glivice delovati na še v tropinah preostali sladkor, iz katerega na-pravijo navadno najpoprej vrele glivice alkohol in s tega ocetne ocetno kislino. Po novejših skušnjah se da napraviti ocetna kislina že kar naravnost iz sladkorja očet-nim glivam. Najstareji in najbolj enostavni je gotovo način, da se nalije na tropine enostavno vode in pusti tako dolgo, da po stane ocet, nakar se rabi. Ako pomislimo, da tropine gnijejo, potem vemo, da to ni ravno pravi način. Drugi, temu podoben način je, da pustimo vodo na tropinah sta-ti več dni ali tednov in potem sprešamo. Zoper to ne bi bilo oporekati, ali znano je, da se preša navadno ocet in sadjevec eden za drugim in ravno to bi bilo smat-rati kot glavni vzrok, da imamo toliko sad-

jevca, ki je pravzaprav ocet. Da, ko bi se preša vselej izkropala ali vsaj pošteno u-mila, bilo bi vse prav dobro, a kaj, ko se ponekodi ista nikoli ne umiva.

Edino pravičen način, pri katerem se nam ni bati, da bi se preša okužila z ocet-no kislino, je ta, da pustimo tropine namočene le 12—24 ur in potem takoj opre-šamo ter vlijemo v jesično posodo. Ako dodamo še kak liter starega kisa, imeli že bomo v par mesecih dober kis. Za pripom-niti bi še bilo, da se za kis nikdar ne jem-lje posoda iz trdega lesa, temveč vedno le iz mehkega, ker ta delj časa vzdrži.

Tropin ne metati proč, tudi te ne iz ka-terih smo dobili ocet po zgornjem načinu. Vse se zdrobijo in posušijo. Po zimi je to najboljša piča za prašiče. Krmijo se lahko kar surove ali pa kuhane. Povrh je ta kr-ma še jako zdrava. Prostor za posušiti že kmalu najdemo, dasiravno se one počasi sušijo. Treba jih ni popolnoma zdrobiti, ako prostora primanjkuje ter se lahko pu-sti kot jabolka debele komadiče. V lepem vremenu gre na solncu, na podu, na des-kah ali kjerkoli. Koliko manj tarnanja, da zimske piče ni, bi bilo pri gospodinjah, ko bi delale po tem načinu, kjer imajo tropine.

Gospodarske zanimivosti.

ZBIRAJMO IN VARČUJMO.

Zrno do zrna pogača —
Kamen do kamna palača.

Naše hranilnice in posojilnice po deželi bodo dobile lične domače hranilnike, da jih razdelijo med svoje člane, da se p-globi med njimi in posebno med mladino zmisel za varčevanje. Vzgoja k varčnosti je gotovo v prvi vrsti naloga staršev, je pa tudi naloga posojilnic, da delajo za šir-jenje varčnosti med ljudstvom, zlasti med mladino.

Že dolgo preizkušen način varčevanja, ki se je povsod dobro obnesel, so domači hranilniki. Domači hranilnik je otrokova blagajna, ki reši vsak otrokov dinar, ki bi sicer šel za sladkarije, za igrače ali v zgu-bo. Domači hranilnik otroka opominja k varčnosti in mu daje veselje s tem, da že po par tednih vidi uspehe svojega pre-magovanja.

Kako ravnamo s hranilniki.

Posojilnica odda hranilnike v hiše, kjer so otroci. Ključ od hranilnika pa si prid-riži sama. Vsak mesec n. pr. prvega, pri-nesejo otroci hranilnike v posojilnico. V navzočnosti otroka posojilnica hranilnik odpre, denar prešteje in izstavi otroku za pre-jeto svoto vložno knjižico. Potem hra-nilnik zapre, ga izroči otroku, ključ pa ob-drži sama. Ob enem s hranilnikom izroči otroku že tudi vložno knjižico s prvo vlogo.

Ali ima varčevanje s hranilniki uspeh?

Mogoče bo kdo ugovarjal, da to da veli-ko dela za posojilnico, prinaša pa prav malo koristi. To nikakor ne odgovarja res-nici. Veliki denarni zavodi imajo posebne oddelke in posebne, za to plačane uradni-ke, ki se pečajo z malimi vlogami iz hra-nilnikov. Otroci dobivajo ob raznih prili-

kah precej denarja kot darila ali pa kot zaslužek, za izkupičke za jagode, gobe, leš-nike in slično. Če jim bo dana prilika in jih bo posojilnica navajala k varčevanju, bodo šli še z večjim veseljem za zaslu-žkom in za pridobivanjem denarja ob raz-nih prilikah. Pri neorganiziranosti mla-dinskega varčevanja gre ta denar za ne-potrebne stvari, mnogokrat služi mladini celo v pogubo.

Začetne vloge iz hranilnikov so vloge mladih varčevalcev, od katerih je pričako-vati, da bodo ležale dolgo vrsto let v po-sojilnici in da bodo leto za letom rastle.

Tudi odrasli ljudje imajo priliko, potem domačih hranilnikov zbirati in varčevati. Koliko nepotrebni potreb ima človek. In za vse te potrebe gre drobiž, z drobižem pa kovači, stotaki in tisočaki. Lahko reče-mo, da take nepotrebne potrebe požrejo težke milijone. Najdeš v žepu dinar in si hočeš kupiti cigareto, pritrgaj si cigareto in vrzi dinar v nabiralnik. Zalotiš v ročni torbici drobiž, deni ga v nabiralnik in ve-liko bo tvoje veselje, ko boš čez teden ali čez mesec dni videla v svoji hranilni knji-žici zopet povišek vloge. Res je težko var-čevati in še posebno težko se je učiti var-čevati, če je človek star in ni še nikoli varčeval. Toda to nič ne de. Vsaka šola je težka, ne pa tako, da bi ji človek ne bil kos. Z dobro voljo premagamo vse.

Mali varčevalec, ki bo mogoče z do-mačim hranilnikom prišel od skromne vloge 500 din., bo znal kot samostojen pod-jetnik in varčen gospodar ravno tako lah-ko spraviti skupaj 50.000 din.

Za varčevanje potom hranilnikov in za poslovanje s hranilniki ni treba nobenega posebnega ustroja. Vsaka rajtajznovka je za tako poslovanje sposobna in urejena. Treba je le male, skromne investicije za hranilnike, katera investicija pa se bo po-sojilnici bogato izplačala.

Naše hranilnice imajo z družinami ozek stik in dovolj prilike sodelovati pri orga-nizaciji varčevanja, zlasti varčevanja pri mladini.

Cena hranilnikov.

Zadružna zveza bo nabavila iz inozem-stva večje število hranilnikov, kakor hitro bodo posojilnice pri zvezi naročile zadost-no število. Po dosedanjem računu bo mo-goče oddajati hranilnike po 30 dinarjev za komad.

Varčevalec bo torej vložil v domači hra-nilnici na hranilno knjižico vlogo 30 din., ki bo ostala pri hranilnici kot kavcija za slučaj, da bi hranilnik zgubil ali pokvaril. Ta vloga seveda ostane njegova last in se obrestuje ter jo dobi vlagatelj nazaj, ka-dar vrne hranilnici nepokvarjen hranil-nik. Nabiralniki so solidno izdelani in jih uporablja varčevalec lahko desetletja.

Agitirajmo vedno in povsod pri vseh za družnikih in njihovih družinskih članih za umno in vztrajno varčevanje ter pobijajmo predsodke, ki si jih ljudje v tem pogledu tako radi ustvarjajo.

IZ VINARSKE ŠOLE V MARIBORU.

V I. razred srednje vinarske in sadjar-ske šole v Mariboru se je sprejelo 33 učenc-ov iz vseh pokrajin naše države. Novo šolsko leto na tej šoli se je začelo 1. okto-

bra tudi za učence višjih razredov. Prva dva dneva se je vršila zdravniška preiskava vseh učencev, sprejemni, razredni in ponavljalni izpiti, v pondeljek, dne 4. okt. se je pričel redni pouk v vseh treh razredih. Dne 30. septembra so položili prvi kot zadnji maturanti od leta 1925 srednje kmetijske šole v likvidaciji završni praktični izpit iz specialnih kmetijskih strok, kate-re so si sami izvolili. Odslej bosta na tem najstarejšem kmetijskem zavodu v Sloveniji (obstoja od leta 1872, tedaj 54 let) samo dva tipa kmetijskih šol: Srednja vinarska in sadjarska šola, ki ima, vštevši praktični letnik za specializovanje, štiri letnike (brez internata), in pa Specialna (tako se odslej imenuje »enoletna«) vinarska in sadjarska šola (z internatom). Začetek novega šolskega leta na »enoletni« se je določil na 5. t. m., ker preje niso prispeli predlogi velikih županstev v Ljubljani in Mariboru za sprejem po srezkih komisijah izbranih kmetijskih mladeničev. Prosilci so bili o tem obveščeni pismeno. Prvi absolventi »enoletne«, ki je bila po lanski dalekosežni reorganizaciji ustanovljena kot na domestilo za bivšo (dvoletno) vinarsko in sadjarsko šolo, spremenjena v »srednjo«, so odšli iz zavoda dne 28. septembra, dočim so zadnji absolventi »dvoletne« odšli na svoje domove že dne 31. julija (skupno približno 50 absolventov).

Tekom septembra sta se vršila dva učna tečaja (prvi 4 dni, drugi 1 dan) za konzerviranje sadja in povrtnine s posebnim oziranjem na napravljenje brezalkoholne pijače. Za oba tečaja se je prijavilo izredno mnogo zanimancev, odnosno zanimank, da se bosta nemara morala ponoviti.

Dne 18. in 19. septembra se je vršila v zavodu velepomembna skupščina Društva kmetijskih strokovnjakov za Ljubljansko in Mariborsko oblast in je bila častno obiskana. Poleg društvenih in stanovskih zadev so se temeljito obravnavala najbolj pereča vprašanja kmetijske stroke. Vse tri poldneve je razpravam prisostvoval gosp. minister Pucelj, ki je tudi sam referiral o glavnih smernicah agrarne politike naše države in pojasnjeval skupščini premnoga vprašanja svojega kmetijskega resorja iz pestrega dnevnega reda. V spremstvu g. ministra kmetijstva je bil g. načelnik Djurič, hkrati kot predsednik Udruženja srpskih agronoma v Beogradu, g. oblastni kmetijski referent inž. Zoričič kot zastopnik Društva gospodarskih i šumarskih činovnika v Osijeku, in je skupščino počastilo še mnogo drugih odličnikov, predvsem g. veliki župan mariborske oblasti dr. Pirkmajer in drugi.

Nastavniški svet (profesorski zbor) zavoda je v svoji redni seji dne 20. septembra ponovno sklenil, da se stranke sprejemajo do nadaljnjega ob delavnikih izključno samo točno ob 12 pa do pol 13. ure; kajti naval strank je včasih tako velik, večinoma pa tako poljubno nereden in deloma nepotreben, da se ne pride do pravega dela in trpi radi tega celokupni šolsko-gospodarski obrat, ki je žal od dne do dne bolj kompliciran z ozirom na sedanje predpise o državnem gospodarstvu in državni upravi, kar se mora upoštevati. Tudi strokovno delo nameščencev se ne sme toliko motiti, ker je njih služba takorekoč per-

manentna, drugače pa prav nehvaležna.

Priporoča pa se prav priden obisk vseh strokovnih prireditelj zavoda, ki so pristo-pne vsakomur, kdor je dobre volje. Tudi skupni obiski zanimancev, pravočasno prijavljeni in dovoljeni, so dobrodošli.

Po zimi, ko bo več časa, se bode vršil zopet tako silno potrebni večdnevni kletarski tečaj in bo javno razglašen kot drugi učni tečaji, ki jih bo zavod prirejal po možnosti redno.

Ta strokovna šola ima pred vsem premalo učnih prostorov, da se mora za to začasno in v sili uporabljati polovica spalnic internata. Načrti za neobhodno potrebno zgradbo novega paviljona poleg glavne ga šolskega poslopja so gotovi in je zdaj le še veliko vprašanje, da-li in kdaj bo njih izvršitev mogoča, za kar je potrebno okroglo 1 milijon dinarjev.

Zavod si urejuje nov enološki laboratorij, novo sodarno in drugo; vso potrebno opremo za to mu je dodelilo ministrstvo kmetijstva iz reparacij. Tako bo mogel tudi v tem pogledu bolje služiti svojemu namenu.

Na zavodu, ki ima tudi obsežno kmetijsko gospodarstvo z intenzivnimi kulturami in nad 20 raznih stavb, deluje 1 direktor s še 8 rednimi nastavniki (profesorji), 14 honorarnih nastavnikov, 4 demonstratorji, 1 računovodja, 1 pisarniška moč, 7 služiteljev, 1 gospodinja-kuharica ter večje število stalnih poslov in delavcev.

V šolskem letu 1926-27 bo vseh gojencev nad 100 in nekoliko strokovnih praktikanov. Kmetijske šole vseh vrst brez izjeme, tedaj tudi visoke, naj bi obiskovali le najboljši kmetijski sinovi, dočim naj bi sinovi staršev drugih poklicev toliko ne si lili vanje; kajti kmetijska in kmetijska stvar se mora že v prvi mladosti doživljati, ker se ljubezen s pravim razumevanjem do kmetijske in kmetijske grude ter kmečke hiše posebej v splošnem pozneje ne more niti priučiti niti privzgojiti na nobeni šoli sveta. Direktor Andrej Žmavc.

NOVE SMERNICE ZA LJUDSKO PREHRANO.

Kakor znano, se ob sodelovanju zelenila in solnea v trsnem listju tvori škrob (C6 H10 O5), ki se s pomočjo fermenta (diastaze) ponoči pretvarja v sladkor (C6 H12 O6) ter nagomili v grozdju. Če grozdje sprešamo in sok prepustimo samemu sebi, se spravijo vanj kvasne glivice, katerim nudi izborna hrana in ugodne pogoje za razvoj. Da se zavarujejo pred konkurenco od strani raznih glivic plesni in gnilobe, pretvorijo sladkor v alkohol (C2 H6 O) in ogljikovo kislino (C O2). Alkohol drugim glivicam ne dovoljuje, da bi se mogle razvijati, kvasne glivice pa ga morejo vsekakor prenašati do gotove meje. Ogljikova kislina izpuhteva v zrak, vitamini se porazgube, alkohol pa ostane v vinu ter ga varuje pred napadi od konkurenčnih glivic. Ker alkohol ni redilna snov, je potemtakem vinski mošt vsled ki penja prišel ob svoje naravne hranilne vrednote — sladkor in vitamine —, ki bi sicer lahko človeku koristili.

Posamezne snovi je izkoristiti v času, ko so jih prečudežni kemiki narave v listju rastlin pod blagodejnim vplivom o-

grevajočega solnea predelali v najpopolnejše molekularne oblike — škrob in sladkor — ter ponudili človeku v prehrano. V tej obliki ostanejo snovi tako dolgo, dokler jih ne zalotijo najnižja bitja, ki skrbe za to, da se poedine snovi povrnejo v svoje prvotne oblike. Ko bi tega krogoteka ne bilo, bi naša zemlja postala s časom neplodovita in življenje na njej bi moralo izumreti. Na višku svoje popolnosti se snovi razbijejo, da se more obdržati ravnotežje med stvarstvom na zemlji. Snovi zemlje in zraka povzročajo umrljivost na eni strani zato, da more na drugi strani vstati novo življenje. To je določeno stvarstvu od vsega začetka sveta in se spremeniti ne more.

Uporaba vinarskih in sadjarskih proizvodov brez alkoholnega vrenja nas uči, kako preprečiti delovanje kvasnih glivic, ter napraviti te produkte trpežne, ne da bi pri tem trpela njih hranilna vrednost. Vsaka druga uporaba pomeni, zmanjšati njih naravno vrednost. Ne varajmo torej samega sebe in črpajmo iz teh nauk, za svoj obstoj čim več koristimo.

Vek. Štampar, okrajni kmet. referent.

Mariborski trg dne 2. oktobra 1926. — Trg je bil, kakor po navadi, zelo dobro založen; kupčija je bila zelo živahna, cene so bile le deloma spremenjene. Slaninariji so pripeljali na 41 vozovih 104 zaklanih svinj, katere so prodajali na drobno po 10.50 do 27 din., na debelo pa po 14 do 17 din. 1 kg. Domači mesarji so ostali pri dosedajnih cenah. — Perutnine in domačih živali je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile: piščancem 12.50 do 35 din., kokošem 30 do 45 din., racam, gosem in puranom 30 do 100 din., domačim zajcem 5 do 30 din., golobom 20 do 25 din. komad. — Zelenjava, krompir, druga živila, sadje, cvetlice: Krompirja je bilo 26 vozov in se je prodajal po 5 do 5.50 din. mernik (7 in pol kg), oziroma 1.25 do 2 din. kg; čebule in česna je bilo 16 vozov in se je prodajala čebula po 1 do 3 din., česen po 5 do 7 din. venec, solata in ohrovt 0.25 do 2 din., endivija 1 do 1.50 din., buče 1 do 2 din., kumarice 0.25 do 2 din. komad, paradižniki 2.50 do 3.50 din., kislo zelje 4 din. 1 kg, zeljnatih glav je bilo 18 vozov po 0.75 do 1.50 din. komad, mleko 2 do 2.50 din., smetana 11 do 14 din., oljčno olje 32 do 40 din., bučno olje 20 do 24 din. liter, surovo maslo 40 din., kuhano 44 do 50 din., čajno 50 do 65 din. kg; jajca 1.25 do 1.50 din. komad. Sadje: hruške in jabolka 2 do 6 din., breskve 4 do 8 din., češplje (so se podražile) 2 do 4 din. kg., limone 0.75 do 1.50 din. komad; banatsko grozdje 10 do 12 din. domače, ki je pa letos zelo vroteno 8 do 10 din. kg. Cvetlice 0.25 do 5 din., z lonci vred 15 do 50 din. komad. — Lončna in lesena roba 1 do 100 din. komad, brezove metle 2.25 do 5 din., leseni kur-niki 37.50 do 100 din. komad, koruzna slama 25 do 30 din. vreča, leseni ročni vozovi 200 do 500 din., kočija 1500 din. komad. — Seno in slama: V sredo, dne 29. sept., so kmetje pripeljali 14 vozov sena, 5 vozov otave in 6 vozov slame, v soboto, dne 2. oktobra, pa 9 vozov sena, 6 vozov otave in 1 vozov slame na trg. Cene so bile senu 80 do 100 din., otavi 80 do 90 din., slami pa 40 do 50 din. za 100 kg.